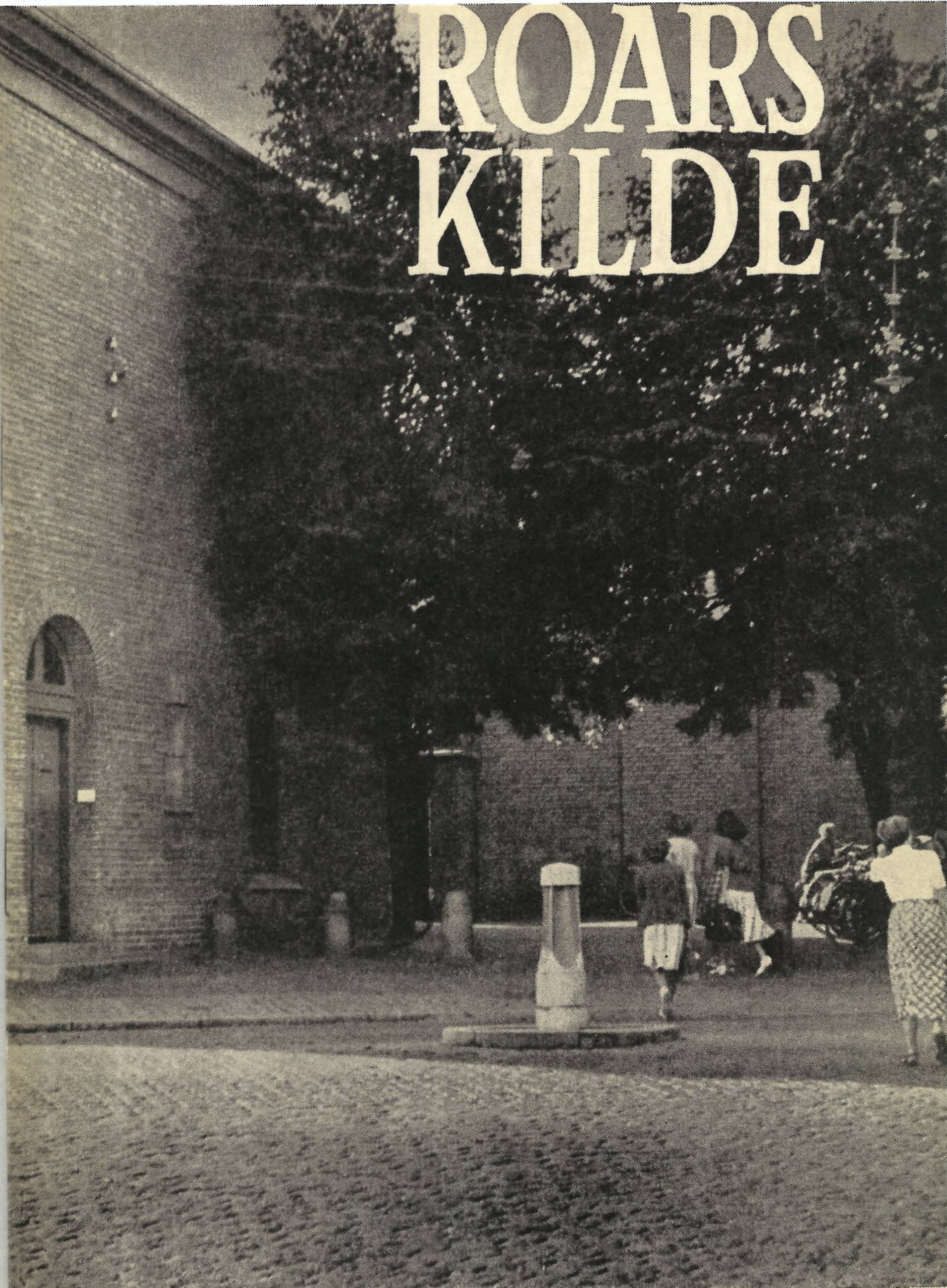

ROARS KILDE

ARSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 35 - OKTOBER - 1953

ROARS KILDE

ARSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 35 — OKTOBER — 1953

Overlæge Sjøberg død

Lørdag den 3. oktober døde Roskildenser-Samfundets gode ven, overlæge *Albrecht Sjøberg* i sit hjem i Roskilde.

Selvom Sjøberg var gammel af dage — han var 84 år ved sin død og som student fra 1887 en af vore ældste kammerater — virkede han på os, der mødte ham ved fester og sammenkomster så evig ung, at hans død kom som en smertelig overra-

skelse. Ingen havde tænkt sig, at hans statelige skikkelse ikke igen i år og endnu mange år skulle ses ved generalforsamlingen og stiftelsesfesten, og mange vil sikkert føle et særligt savn ved hans død, fordi de gerne forinden ville have haft lejlighed til at sige ham tak endnu engang: for godt kammeratskab, for venlighed og for den hjælpsomhed, som han i så rigt mål viste ved hver given lejlighed.

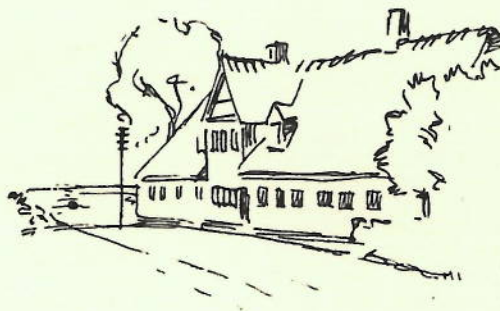
Og dog er det et spørgsmål, om han ville have sat pris på mange fagre ord. Når han i årenes løb gav sine store gaver — først anselige beløb til Studie- og Understøttelsesfonden, derefter et værelse på *Domus Medica* og tilsidst et boglegat til beboerne i dette hus — gjorde han det som en selvfølge ting. Han plejede at sige, det var, fordi han ikke undte skattevæsnet pengene, men det var givet kun en spøg, hvormed han blufærdigt dækkede over den egentlige sandhed: at han ønskede at hjælpe ungdommen og først og fremmest de kammera-

ter, der var udgået fra den skole, han selv følte sig så nært knyttet til.

Han var en af de første til at slutte op om Roskildenser-Samfundet ved starten, og i seks år var han foreningens samvittighedsfulde kasserer. Så gik han over til at være et menigt, men meget aktivt medlem, og i 1942 udnævnte foreningen ham til æresmedlem. Det var en beske- den tak for den trofasthed og gav- mildhed, han havde vist, og dog tror vi næppe, kammeraterne kunne have givet ham en bedre gave.

Sjøberg, der var født i Adser Mølle ved Lejre, kom til at leve den

længste del af sit liv i Roskilde. I 1912 blev han overlæge ved garnisonssygehuset, og efter at have taget sin afsked fra dette embede i 1932, vedblev han at praktisere indtil for tre år siden. Han var meget afholdt blandt sine patienter som i Roskilde i det hele taget. Der stod respekt om den gamle overlæge, både på grund af hans dygtighed og hans varme hjerte, der aldrig fornægtede sig. Også udenfor Roskildenser-Samfundet er der mange, som gerne ville have takket Sjøberg endnu en- gang.

En bondedreng kommer til byen

Lad mig til en begyndelse sige, at det er en rigtig grim opgave, man har stillet mig: at skrive en jubilæumsartikel over et fuldstændig frit valgt emne. Nej, må jeg så be' om at få tre bundne emner, et historisk, et litterært og så »idiotstilen« efter den gode gamle opskrift. Og så er der en anden ting, som ikke er helt fri for at pine en kende, nemlig at blive mindet om, at alderen er ved at gøre sig så stærkt gældende, at man skal til at skrive memoirer.

Men, never mind, lad mig da gå en 30—35 år tilbage, da der ikke som nu kører en rutebil på asfalteret vej mellem Roskilde og Tune og beforder skolebørnene de 9—10 km frem og tilbage hver dag.

En glohed julidag spændte far den brune for, og så jumbede vi til optagelsesprøve. Der sad jeg lille 10-års knægt så pludselig alene imellem mere end 100 andre ligesindede, men ganske ukendte, unge i en skummel gymnastiksal og skulle skrive stil og regne opgaver. Først da det næste dag gjaldt de mundtlige fag, opdagede jeg et kendt ansigt, Svend, som jeg den foregående sommer havde gået på danseskole sammen med på Gadstrup kro. Det var et stort lyspunkt for mig, at jeg dog kendte bare een. Desværre magede skæbnen det ikke så, at vi skulle komme i klasse sam-

men, men den dag så jeg langt lysere på tilværelsen.

*

Hvorledes optagelsesprøven i øvrigt formede sig, husker jeg kun svagt, men een ting erindrer jeg tydeligt, eksaminationen i geografi og naturhistorie. Vi blev lukket ind i et mærkeligt lokale, der gjorde lige så dybt et indtryk på en lille bondedreng som selveste Zoologisk Museum i København. I store glasskabe stod masser af udstoppede dyr og fugle, og i loftet hang nogle vældige knogler og andre mærkelige genstande omkring en udstoppet — næsten helt sort — stork. Men det mest frygtindgydende var alligevel det rigtige menneskeskelet, der var anbragt bag nogle mærkelige hestekoformede borde og bænke, som slet ikke lignede inventaret i Tune nye skole. Denne knokkelmand fascinerede mig fuldstændigt, og jeg sad og stirrede ufravendt på ham under hele eksaminationen, hvor jeg i øvrigt havde indtryk af, at læreren — der var nogen, der fortalte, at han hed Christensen — sagde mere end jeg. Hvad han takserede mine udtalelser til ved den lejlighed, ved jeg naturligvis ikke, men jeg kom til at holde af den rare mand, som jeg altid holdt meget af hans fag, men først ved artium lykkedes det mig

at få den karakter, jeg tit selv syntes, jeg havde fortjent hos ham, og det skete med en omfavnelser og følgende ord: »Herregud, Madsen, at det skulle times mig gamle mand at få lov at give Dem et ug.« Jo, C. C. var en oplevelse fra først til sidst.

*

Men tilbage til optagelsesprøven, der sluttede hen på eftermiddagen med, at hundrede unger og mindst lige så mange mødre stimlede sammen i et klasseværelse i den gamle hovedbygning. Temperaturen var mindst 35°, og spændingen adskillige grader højere, da en lille fyldig herre banede sig vej op på katederet med en håndfuld papir og med den for rektor Boëtius særprægede stemmeføring begyndte oplæsningen af navne på de lykkelige, der havde bestået. Hvor sådan en oplæsning dog er langsommelig, og hvor er der langt i alfabetet fra Andersen til Madsen. Jeg tror ikke engang, jeg selv hørte mit navn blive læst op, men jeg husker, at tårerne trillede ned ad kinden på mig, da jeg ved min mors hånd lidt senere stod ude på domkirkepladsen og stirrede frygtelig desorienteret op på den ærværdige grå skolebygning. Nu var jeg elev i 1. mellem i Roskilde Katedralskole, og fra den 19. august og mange år frem skulle den frønnede port være indgangen til et helt nyt afsnit af min tilværelse.

Bagefter gik vi hen i en forretning, hvor jeg fik mit mest bræn-

dende ønske opfyldt: trekvartstrømper — hele to par — sorte med hvide striber i opslagene, sådan som drengene i byen havde det. Det var en stor dag.

*

Og så kom bondedrengen til byen for at gå i skole. Cyklen havde fået en ekstra oppudsning, den skulle jo kunne stå for noget i de kommende vintre med nylagte skærver på den krogede vej, som skik og brug jo var i de tider. Efterhånden fik trafikken dog nedtromlet en slags spor, man med lidt behændighed kunne befare, hvis beboerne undervejs blot ikke havde den kedelige vane at tabe roer og gødning, det var nemlig ikke altid lige nemt at undgå i mørket i vintermorgenerne.

Vi havde fået klasseværelse på første sal i den hæderkronede gamle hovedbygning med gennemgang til realklassen på den ene side og tredje mellem på den anden. Det var et naboskab, der ikke så let glemtes alene for spisefrikvartererne, som vi udenbys'ere jo delvis tilbragte i vore respektive klasser. Det var nemlig ikke få og blide hug, de kære naboer trakteredede os små uerfarne rollinger med i den halve time, hvor den strenge inspektør, Rathsack, var borte for at spise i familiens skød. Så vidt jeg erindrer, var det også realisterne, der udførte den hellige dåbshandling i det grønne, frønnede vandtrug i hjørnet, hvor pedellen havde til huse med sin differensrække af kvindeligt afkom. Vi var vistnok

Poul Gehl-Madsen

sender Roars Kilde følgende data: Ville efter artium og filosofikum have været noget andet, men havnede på et forsikringskontor, tog H.D. og kom nogle år i marken som forsikringsmand. Puslede ind imellem med forskelligt bladsmøteri. Kom ved krigsudbrudet ind i varedirektoratet og har gjort sig berygtet rundt om i landet, først som fordeler af det forhåndenværende auto-gummi, senere som sekretær i vareudvekslingen. Har ind imellem fået tre unger, skrevet viser til Roskildenser-Samfundets fester, har fusket med pensel og palet og deltaget i forskelligt ungdomsarbejde, specielt indenfor spejderkorpserne. I fritiden bygget huse, dels for spejderne, dels for sig selv.

det sidste hold, der blev udsat for denne kultiske behandling, der kom til udførelse i høj grad i smug og efter skoletid, når gårdinspektør Rønbæk, havde forladt valpladsen. Dagens ofre blev — til tiden var moden — opbevaret dels i realklas-

sens klasseskab, dels bag de skumle tremmedøre i gården. Jo, det var lystige tider!

*

Om den gamle skolebygning med kakkelovne, der røg værre end nogen kæderyger, brændekasser med indbygget museavl, og gaslamper, der fløjtede velbehageligt søvndyssende, er der ofte nok talt og skrevet på disse sider. Det samme gælder den gamle skoleklokke, som jeg dog finder anledning til at mindes specielt, eftersom den foranledigede min første velrettede officielle lusning. Jeg skulle som ordensduks ringe ind og kravlede op på stilekassen, greb i håndtaget og — stod pludselig med dette i hånden — snoren var knækket — og der blev ikke ringet ind på vanlig vis efter det frikvarter, men i hele den følgende time ringede det kraftigt i mit venstre øre. Det kunne jeg dengang ikke lide den pågældende retfærdighedshåndhæver for, men kan jo nok bagefter se, at episoden i virkeligheden må betragtes som en anerkendelse af mine kræfter.

Nu har jeg bredt mig tilstrækkeligt, og nogle vil måske sige, at de spredte træk, jeg med en blød blyant har ridset op om bondedren- gens start i Roskildes ærværdige skole, må give læserne et alt andet end lyst og hyggeligt indtryk. Og jeg kan forsikre: morsomt var det heller ikke, men er det ikke sådan her i livet, at de fortrædeligheder, man kommer ud for, får et andet og lysere perspektiv, når de kom-

mer på en passende afstand? Og er den menneskelige hukommelse ikke så mærkeligt indrettet, at man bedre husker de ubehagelige end de glædeligere oplevelser?

I hvert fald kan jeg ikke slutte dette lille causeri uden samtidigt at anføre, at de små skygger til trods blev årene i Roskilde skole en tid, man med glæde kan tænke tilbage på, først og fremmest takket være det gode kammeratskab, der begyndte i skoleårene og lever videre i Roskildenser-Samfundet.

Poul Gehl-Madsen.

JOFAR 50

Den 8. maj i år fyldte lektor Sv. Johannsen 50 år. Siden 1931 har »Jofar« undervist ved Roskilde Katedral-skole i dansk og gymnastik.

Det er karakteristisk, at Johannsen har netop disse to fag. Han holder af den danske litteratur og forstår at få eleverne til at dele sin glæde over sine yndlingsforfattere. Hans dansktimer er fornøjelige og festlige — »dagens åndehuller«, sagde en student fra i år. Hos ham plages eleverne ikke med den overkommentering, som ellers har givet mangan gymnasiast afsmag for litteratur. Johannsen finder problemer frem, som interesserer de unge mennesker, og så går det løs med diskussioner i klassen. En erfaren og dygtig norsk skolemand var sidste år på studierejse i Danmark og fulgte undervisningen hos flere af landets pædagogiske kapaciteter. Han kom også til Roskilde og hørte på en dansktime hos Johannsen; han erklærede senere, at det var den bedste time, han havde overværet. En realist, der iøvrigt ikke udmærker sig ved flid eller agtpågivenhed, udtrykte for nylig sin vur-

dering af Johannsens dansktimer på følgende måde: »Man gider jo ligefrem ikke lade være at følge med.«

Ligeså naturligt er det, at Johannsen underviser i gymnastik; også her er hans undervisning inciterende og animerende. Johannsen er så decideret en sportsmand — både i ordets egentlige og i dets overførte moralsk betonedede betydning. Han har dyrket og dyrker en række sportsgrene bl. a. skiløb, atletik, roning, sejlsport, fiskeri og bjergbestigning. Johannsen drager sine elever med ind i meget af dette. I mange år drev han atletik med eleverne efter skoletid, han har roet med elever, arrangeret håndboldkampe, terrainløb og skiture. Johannsen er (selvfølgelig!) medlem af den skoleidrætskomité, der arrangerer skiture for gymnasieelever i Jämtland, og hver jul og påske rejser han til Sverige med en større flok. Også en del af sin sommerferie ofrer Johannsen på eleverne, han har arrangeret flere teltlejre og ledet en række sommerrejser til forskellige lande — først og fremmest Norge og Østrig, hvor der er godt med bjerge.

De af læserne, der ikke kender Johannsen, må ikke af ovenstående forledes til at tro, at han er en stor atletisk fyr i retning af Fantomet eller Hermod Andersen. Nej, han er ikke nogen supermand af ydre, men sejt og udholdende, han har kørt mange stærke gymnasiedrenge trætte på cykle og kan gå fra de fleste. Johannsen er heller ikke trods sin enestående popularitet blandt eleverne den joviale og runde type. Snarere kan han virke lidt tilknappet, og han synes i lighed med andre brave mænd at skjule et varmt hjerte bag et barsk ansigt. Dette lykkes dog ikke. »Jofar er noget af det sødeste,« siger gymnasie-pigerne.

Jeg tror, de fleste synes, Johannsen er uhyre charmerende; han har et væld af interesser og forstår at få andre til at dele dem; han har derved gjort tilværelsen rigere for mange af sine elever og andre venner.

En lærers arbejde er meget mere krævende og anstrengende, end man nogen sinde kan få udenforstående til at begribe.

Johannsen dyrker en af sine yndlingsbeskæftigelser, lystfiskeri.

Alligevel ofrer Johannsen en meget stor del af sin fritid på arbejde i elevernes og skolens interesse. Jeg har allerede nævnt noget; vi må også have med, at Johannsen har instrueret en række skolekomedier.

Når man tænker på alt det, Johannsen har gjort for andre, må man betragte ham som en stor idealist. Ganske vist kan man sige, at han selv har haft glæde af det meste af, hvad han har foretaget sig; men hvis det var sådan, at han kun udførte sine gode gerninger af pligtfølelse og ikke, fordi det morede ham selv, så ville eleverne nok heller ikke få så meget glæde ud af det.

Heldigvis påskønner eleverne, hvad Jofar gør for dem, der er dog retfærdighed til. Johannsen stiller ikke de store disciplinære krav; han viser eleverne venlighed og tillid og venter, at de har ansvarsfølelse nok til at berettigg hans tillid. (Sommetider bliver han vel skuffet, men i det store og hele viser det sig jo, at hvis man behandler skoleelever anstændigt, vil de også selv opføre sig anstændigt.)

Det er vist såre sjældent, at nogen forlader skolen med bitre følelser overfor Johannsen, og der er mange, der mindes Jofar som deres bedste lærer.

K. W. J.

Vor sociale opgave

*Skal vi have en ny praksis
med hensyn til studielån*

På generalforsamlingen den 7. november kommer et meget vigtigt emne til debat: Skal den praksis, hvorefter man hidtil har ydet studielån fra Roskildenser-Samfundets studie- og understøttelsesfond, ændres, så lånene i højere grad bliver til gavn for de helt unge?

Hidtil har man fulgt det princip, at lånene blev ydet til medlemmer, der var i vej med studierne — det vil sige, at de havde tilendebragt den første halvdel af et studium eller en anden form for uddannelse. Imidlertid har der fra nogle medlemmers side været rejst kritik mod denne praksis. Man har hævdet, at den første halvdel af studiet økonomisk var den vanskeligste at tilbagelægge, fordi der kun er meget ringe muligheder for legater, lån og stipendier for unge, som endnu ikke har bestået første del. Senere, når første del af en eksamen er overstået, bliver disse muligheder langt bedre, og der er ikke i nær så høj grad brug for lån fra et fond som vort.

Roskildenser-Samfundets studie- og understøttelsesfond råder i øjeblikket over ca. 60.000 kr., hvoraf de 32.000 er udlånt. Tilbage er 28.000 kr., som efter manges mening burde komme de unge medlemmer tilgode. Spørgsmålet er da, om man skulle gøre lånereglerne lempelige-

re, således at de vanskeligt stillede unge, som endnu ikke har første del, også kan få del i fondets midler. Man anerkender, at der må fordres en vis garanti for, at lånsøgeren har mulighed for at gennemføre studiet, men den må — mener man — kunne hentes hos lærerne på skolen, hos professorer og manuduktører. Ved at yde lån til unge, som endnu ikke har fået første del, vil man måske kunne hindre, at dygtige unge kammerater ser sig tvunget til at opgive et studium af økonomiske grunde.

Andre medlemmer lægger ikke skjul på, at de gerne ser den gamle praksis bevaret, fordi de mener, at en lånsøger, som har tilbagelagt første del af sit studium, er en solidere debitor end en kammerat, som endnu har den længste vej igen.

Sådan er standpunkterne, der vil mødes på generalforsamlingen. Bestyrelsen håber, at mange kammerater, både unge og ældre, møder op og fremsætter deres syn på sagen.

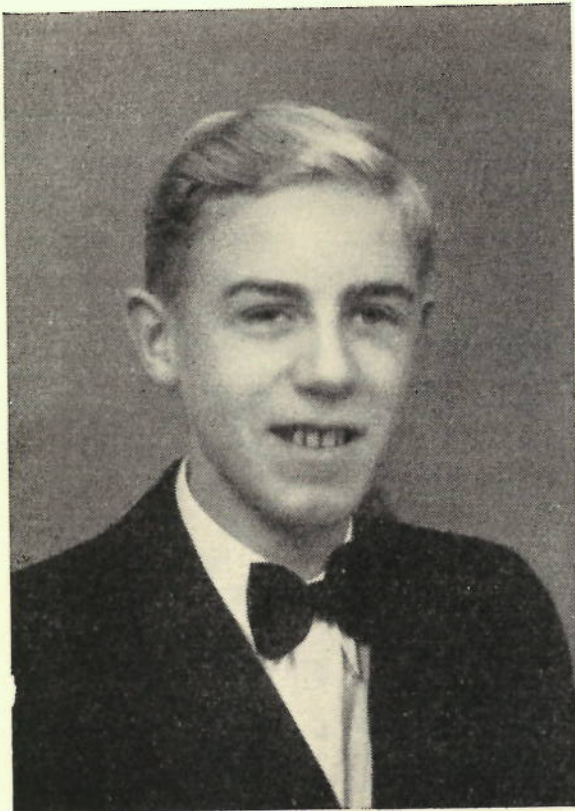
Arne Rasmussen

17/2 1934 — 25/7 1953

En ung mand, som allerede var håbløst syg, gik i år op til studentereksamen på Roskilde Katedralskole. Han fik sin hvide hue og en smuk eksamen og fejrede begivenheden sammen med kammeraterne — og derefter sagde han for bestandig farvel til dem. Midt i sommerferien døde han. Vi har bedt lektor Gunnar Skov, en af de lærere, der stod den unge student nær, om at skrive en mindeartikel om ham til Roars Kilde.

Midt i sommerferien kom meddelelsen om Arne Rasmussens død. Selvom både hans kammerater og lærere vidste, hvor alvorlig en sygdom han havde måttet kæmpe med i næsten et år, virkede den triste meddelelse som et chok på alle os, der kendte ham og holdt af ham. Det var jo kun en måned siden, han havde siddet ved eksamensbordet, havde fået sin studentehue og havde deltaget i studentefesterne.

Arne Rasmussen, der var søn af handeleggartner Rasmussen i Borup, kom ind i Roskilde Katedralskoles I ma efter at have taget en smuk præliminæreksamen fra Borup Centralskole. Han faldt hurtigt til i de nye omgivelser og blev fra første færd respekteret af såvel kammerater som lærere. Kammeraterne satte pris på hans stille, lidt generte væsen, hans lærere værdsatte hans flid, intelligens og rolige dømme-

Arne Rasmussen

kraft. Hans indstilling til skolen var altid præget af loyalitet. Arbejdet syntes ikke at volde Arne vanskeligheder, og han nåede i løbet af ganske kort tid op i den øverste ende af klassen, en stilling han beholdt lige op til studentereksamen. Selvom vel nok de matematiske fag havde hans største interesse, var han på ingen måde ensidig, hvad i hvert fald hans sproglærere vil kunne bekræfte.

I begyndelsen af III g brød sygdommen ud. Han måtte indlægges på Roskilde Amtssygehus, hvor man hurtigt blev klar over, hvor alvorligt syg han var. Det blev nødvendigt efter kort tid at overføre ham til Finsensinstituttet, hvor man besluttede sig til en amputation af højre ben. Operationen og den på-

følgende røntgenbehandling syntes at have fået bugt med sygdommen. Han kom op og vænnede sig hurtigt til uden besvær at bevæge sig, så han allerede på juleafslutningsdagen kunne møde op i sin klasse med sin elskede violin og glæde kammeraterne med sin musik. Efter jul tog han fat på arbejdet igen med samme soliditet og målbevidsthed som før sygdommen. Spurgte man ham, hvordan det gik, var svaret altid optimistisk; tanken om at beklage sig var ham fuldstændig fjern. Hvad han havde forsømt under sygdomsperioden, søgte han at indhente efter bedste evne, og han gjorde det så ihærdigt og samvittighedsfuldt, at hans eksamensresultat kom til at ligge tæt ved udmærkelse. Sjældent har en anerkendelse derfor været mere berettiget end den, der kom til orde i den smukke og stærkt følte lille tale, rektor Fogh henvendte til Arne, da han på translokationsdagen kom op for at modtage sit eksamensbevis, og sjældent har et bifald lydt kraftigere og mere hjerteligt i skolegården.

Efter eksamen var Arne træt, men dog ikke mere træt, end at han kunne deltage i et par af studentefesterne. Imidlertid tog matheden til, og han måtte atter indlægges på amtssygehuset, hvor sygdommen hurtigt forværredes. Der var intet for lægerne at udrette, og stille sov han hen den 25. juli.

Vor skole vil længe mindes hans fine personlighed.

Gunnar Skov.

Roskilde Katedralskoles venner

Roskildenser-Samfundet er ikke den eneste forening, der interesserer sig for Roskilde Katedralskole og dens elever. I en årrække har foreningen »Roskilde Katedralskoles Venner«, i sin tid stiftet af forældre, der gennem deres børn følte sig knyttet til skolen, fulgt skolens arbejde med samme venlige opmærksomhed som vor forening. Vi har bedt formanden, pastor K. Kroon, Himmelev, om at fortælle lidt om den sammenslutning, han leder, om dens opståen og dens formål.

Ideen til foreningen med dette navn blev undfanget i den sidste krigsvinter ved en forældresammenkomst, som rektor Lauritzen (med den funktionsløse blindtarm, forældrenævnet som medindbyder) lod holde på katedralskolen. Efter foredraget (ved kaffebordet) blev skolens forhold drøftet; og det var discipelbibliotekets miserable tilstand, der gav stødet til foreningens start. — Da det af rektor blev forklaret, at skolen ikke ad normal vej kunne få midler til den slags, blev der i stedet for beklagelser taget et initiativ. Det var redaktør Jespersen, der fik ideen: »Hvorfor ikke forsøge at danne en sammenslutning af forældre, så vi selv kan ordne sådan noget«, lød hans spørgsmål. Ideen fængede. Flere gav tilslutning, og der fremkom forslag om ideens praktiske gennemførelse. Navnet havde redaktør Jespersen straks på rede hånd: Roskilde Katedralskoles Venner.

Der blev på stedet nedsat en foreløbig bestyrelse; den blev senere normalt valgt og arbejder altså for at skaffe midler til sådant, som katedralskolen ikke kan opnå ad normal vej. — Rent bortset fra spørgsmålet om, hvorfra redaktør Lauritzen havde fået midler til kaffebordet, og de var vel næppe indgået ad normal vej, så kan der altså komme noget så godt ud af et kaffebord.

Så blev discipelbiblioteket sat i forsvarlig stand, og foreningen tog fat på andre opgaver. Nogle nye instrumenter til skolens orkester anskaffedes, en pladespiller fulgte til støtte for sangundervisningen, en sum blev givet til indkøb af gode malerigengivelser til udsmykning af klasseværelser. Foruden en del småting, der ikke skal nævnes her, yder foreningen i de senere år en sum til skolens lejrskole i lighed med Roskildenser-Samfundet; og så var vi næsten lidt stolte, da vi i år på generalforsamlingen, der afholdtes på skolen, kunne bede rektor Fogh tage initiativet til indkøb af et passende filmsforevisningsapparat til skolen.

Foreningen er i stadig vækst. Bestyrelsen arbejder på den måde, at den hvert år i september måned sender en opfordring om indmeldelse til de forældre, der for første gang har fået en elev optaget på skolen. Det giver en del indmeldelser, normalt 25. Men da menneskenes børn jo er glemme-somme, henvender vi os diskret igen til de glemme-somme i det kommende forår, og denne henvendelse giver noget mere end den første. Forældrehjerterne er altså noget varmere efter næsten eet års skolegang. — Det er jo egentlig en meget fin ros til skolen.

Foreningens økonomi er ret god. Medlemmernes antal er lidt over 300. Årskontingentet er mindst 5 kr.; og da færre melder sig ud end ind, er der en stigende linje i foreningens økonomiske status. Vi regner med, at vi vil beholde nogle af vore medlemmer ikke blot så længe, de har børn i skolen, men for livet. — Gamle elever uden børn i skolen kan forresten også opnå optagelse i foreningen.

De mennesker, hvis skole har været Roskilde Katedralskole, føler sig altid knyttet til den. Roskildenser-Samfundet er et vidnesbyrd herom! Men mange andre, som ikke fra den hjemlige skolegård har kunnet se op på domkirkens tårne, føler sig også knyttet til Roskilde Katedralskole — gennem børnene; og det er denne hengivenhed, der er baggrunden for »Roskilde Katedralskoles Venner«.

K. Kroon.

Rønø, Michelsen og Rørdam huserer med mellemrum i redaktørens kontor. Her står årets tre fødselarer fadder til en ny årgang af Roars Kilde

Vi ved godt, at det ellers ikke er god tone at plage læserne med interne meddelelser fra et blads redaktionelle forhold, men i år synes der virkelig at være en grund til at bryde denne udmærkede regel. Det forholder sig sådan, at redaktionsudvalgets tre medlemmer, *Knud Michelsen*, *Holger Rørdam* og *Hans Rønø* alle er fyldt eller fylder hver sit runde år. Rønø blev 50 den 8. maj, den 19. december fylder Rørdam 60 og den 18. juni celebrerede Michelsen sin 70-års fødselsdag.

Indenfor Roskildenser-Samfundets bestyrelse og de forskellige arbejdsudvalg søger man så vidt muligt at have repræsentanter for alle årgange, og ingen skal komme og sige, at Roars Kildes redaktion mangler denne brede repræsentation (redaktørens højre hånd, *Karen Andersen-Rosen-*

dal, er i fyrrerne og redaktøren selv i trediveerne, og skulle der findes et skrivervilligt medlem fra det næste tiår, vil det være yderst velkomment i den redaktionelle kreds). Men det er ikke blot for at fortælle disse ting, vi nævner det »runde« trekløver fra redaktionsudvalget. Redaktøren vil samtidig benytte sig af lejligheden til at udtrykke sin egen og medlemmernes tak til de tre herrer, der i det daglige forekommer en omtrent lige gamle — eller rettere lige unge.

Rørdam var bladets første dygtige redaktør og skabte den linje, som Roars Kilde stadig tilrettelægges efter. Rønø var ham en værdig arvtager på redaktør-posten. Hans efterfølger kan kun bebrejde ham et: At det var svært at tage arven op efter ham.

Michelsen har nøjedes med at gøre sin indflydelse gældende indadtil og har gjort det på en sådan måde, at han er blevet uundværlig for udvalget. En bedre arbejdsfælle og en mere elskelig kammerat findes overhovedet ikke blandt Roskildenser-Samfundets mere end 1000 medlemmer. Han er den, der beroliger den ophidsede redaktør, når manuskripterne endnu ikke er indkommet et par uger efter den fastsatte afleveringsfrist, og han er den, der siger det opmuntrende ord på det årligt tilbagevendende tidspunkt, da alt synes at tyde på, at det bliver vanskeligt at lave et ordentligt blad.

Den bedste gave, medlemmerne kan give de tre fra redaktions-udvalget i anledning af deres fælles fødselsdag, er en voksende interesse for Roars Kilde. Helst i form af artikler og ideer, men også gerne i form af saglig kritik, som kan bevirke, at bladet stadig holder sin standard. Og allerhelst bidrag fra de yngste årgange, som altfor sjældent lader deres mening høre i Roars Kilde. Selvom redaktions-udvalgets medlemmer er 180 år tilsammen, vil de modtage de yngste blandt kammeraterne med åbne arme og placere dem efter fortjeneste.

L. N.

Skærsilden

I ndrøm det bare! Som tidligere elever ved en meget gammel skole har vi allesammen på et eller andet tidspunkt stået i skolegården eller det gamle klasseværelse og sagt »Ak, hvor forandret« og nærmest været tilbøjelig til at drage dem, der kom efter os, til ansvar for, at skolebordene var udskiftet, og at fjerde b ikke stadig lå, hvor den var placeret engang i tidernes morgen. Ved flygtige besøg på skolen er man tilbøjelig til at lade sig begejstre af minder og glemme at iagttage de fremskridt, der er sket fra dengang, man selv sad på skolebænk. Det er mange, og her skal vi beskæftige os med et af dem, måske det allervæsentligste: Optagelsesprøven. Den har i tidens løb undergået en forandring til det meget bedre og langt mere demokratiske.

Vi husker sikkert alle endnu den skærsild, vi en dag for mange år siden måtte igennem for at komme ind på Roskilde Katedralskole. Nogle mindes prøven for mange år tilbage, da konkurrencen ikke var så hård, men da skolegang i en højere skole til gengæld i høj grad var et privilegium for en bestemt samfundsklasse. Andre husker de bevægede former for optagelsesprøve i tyverne og trediverne, og de helt unge igen kender en helt anden

prøve, som — selvom den måske kan være vanskelig nok — i alle måder foretages så hensynsfuldt, som det nu engang kan lade sig gøre.

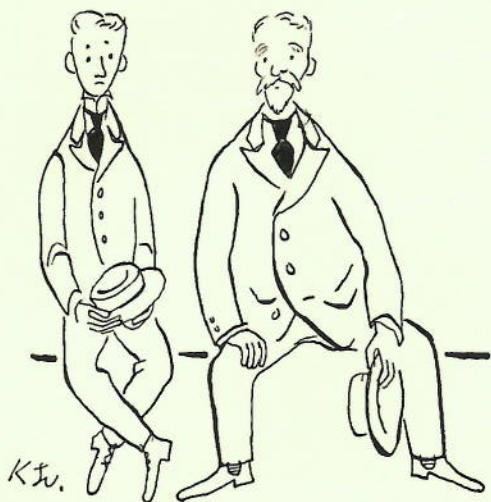
Her fortæller tre medlemmer om den forvandling, prøverne har undergået med tiden. Først giver *Holger Rørdam* en beskrivelse af sin tids milde skærsild, det var i 1909, derefter fortæller *Lise Nørgaard* om de mere sindsoprivende prøver i trediverne, og endelig oplyser adjunkt *Knud Whitta Jørgensen* de gamle roskildensere om, hvordan man i dag slipper ind på Roskilde Katedralskole.

I de gode gamle dage

Først giver vi ordet til *Holger Rørdam*:

Det var ikke nogen særlig hed skærsild, jeg måtte igennem, da jeg i sommeren 1909 indstillede mig til optagelse i Roskilde Katedralskoles 1. gymnasieklasse. Og så har jeg endda indtrykket af, at jeg blev følt grundigere på tænderne end de fleste af mine »lidelsesfæller«, fordi jeg kom fra en privatskole med en mistænkeligt fin mellemskoleksamen.

Min gamle far, der var blevet dimitteret fra skolen et lille halvt århundrede forinden, havde undt sig selv den fornøjelse at følge mig til Roskilde og hilse på sin gamle skole. Vi fremstillede os sammen for rektor Hauch; men han havde tilsyneladende slet ikke tid til at tage sig af de nye elever, og vi måtte vente en rum tid, inden en eller anden lærer — det har nok været

Vi måtte vente en rum tid inden en eller anden lærer forbarmede sig over os.

lektor Rathsack (der forresten kun var adjunkt den gang og lige så rød, som han senere blev hvid) — forbarmede sig over os og sørgede for, at vi blev underkastet en hastig eksamination i forskellige fag.

Jeg bevarer intet indtryk af, hvor mange vi var, der hin sommerdag for 44 år siden søgte optagelse i katedralskolen. Jeg bed kun mærke i nogle stykker: den lyshårede og blåøjede Svend Christensen, der nu sidder som dyrlæge og forpagter i Fårevejle, den tætte og firskårne Ejler Thomsen, der nu er politimester i Nyborg, og en lille luftig og lattermild pige, som hed Agnes Arctander, nu fru legationsråd Schrøder i Hamborg. — Men der var flere nye elever i klassen, da undervisningen begyndte efter sommerferien. Muligvis har der også været kameler, som det ikke lykkedes at passere nåleøjet.

Vi skal nok have været en halv snes stykker ialt. Men der var ingen samling på

os. Og det hele foregik så formløst og tilsyneladende tilfældigt, at det var umuligt at få noget overblik over slagets gang. Enkeltvis eller i småflokke blev vi indfanget af en eller anden lærer og drevet ind i et klasseværelse, hvor vi blev eksamineret i et eller andet fag. Jeg husker såmænd ikke, hvilke fag det var, eller hvor grundig eksaminationen var; men jeg bevarer en tydelig erindring om, at jeg ikke selv tog det videre højtideligt, og lærerne gjorde det gennemgående heller ikke.

De eksaminatorer, jeg husker bedst, var to lærere, som jeg overhovedet ikke blev undervist af i de tre år, jeg gik i gymnasiet. Schönau vejede på sin kendte pertentlige måde mine kundskaber i latin på en guldvægt — uden med et ord eller en mine at røbe, hvad han mente om mine chancer, skønt — eller måske netop: fordi — han kendte mig personligt, og det var blevet aftalt, at jeg foreløbig skulle være pensionær hos ham. Og Ingerslev tog stikprøver af min viden i tysk og dansk — og sluttede med at indrømme, at mine eksamenskarakterer fra mellemskolen åbenbart ikke var helt ufortjente, hvorpå han trykkede min hånd og ønskede mig velkommen i Roskilde Katedralskole efter sommerferien.

Jeg skal ikke kunne sige, hvilket mandat han havde til det. Men efter denne eksamination gik jeg ud i skolegården og meddelte min far, at jeg troede nok, jeg var blevet optaget. Far havde benyttet tiden til at se sig om og med glæde konstateret, hvor uforandret hans gamle skole var. Bygningerne var det ialtfald. En del af inventaret mente han også at kunne genkende. Og ånden og atmosfæren var tilsyneladende også den samme. Han glædede sig tydeligt over, at vi nu på en måde var blevet skolekammerater. Min glæde var mere behersket, fordi jeg kom fra en ny og moderne skole, som jeg uvilkårligt drog sammenligninger med.

Vi forsøgte at finde rektor Hauch for at sige pænt farvel, men det lykkedes ikke. Så gik vi på beværtning sammen og nød henholdsvis en dobbeltøl og en gul sodavand

i dagens anledning. Det er den eneste udskøjelse af den art, min far nogensinde har forledt mig til; derfor er den vel blevet stående i min erindring som noget lige så epokegørende som selve optagelsesprøven.

Hvorpå vi vendte hjem til den landlige præstegård, hvorfra vi var kommet. Og efter sommerferien stillede jeg igen i Roskilde, hvor ingen formentlig havde adgang til at deltage i undervisningen på katedralskolen. Så jeg må formentlig have bestået prøven.

— — —

Skolen var den gang ikke så stor som nu, og tilstrømningen af elever var ikke overvældende. Det var inden pigerne rigtigt var begyndt at gøre sig gældende. Der var kun tre i vores klasse, to sproglige og en matematiker af ialt fireogtyve elever.

Jeg har indtryk af, at enhver, der mødte op med en nogenlunde ordentlig mellem-skoleeksamen og ikke dummede sig altfor groft ved prøven, kunne blive optaget, ligesom der dengang ikke var tale om nogen begrænsning af tilgangen til de højere læreanstalter. Det gjorde, at der ikke var noget forceret tempo i tilegnelsen af de kundskaber, den lige gennemførte nye skoleordning havde normeret for gymnasiet, at den indbyrdes konkurrence ikke gjorde noget skår i det gode kammeratskab, og at der var mulighed for en rolig personlig udvikling, der er nok så betydningsfuld som selve kundskabstilegnelsen i disse unge år, da man forbereder sig til den modenhedsprøve, som en studentereksamen først og fremmest bør være.

Prøvedag — dommens dag

Derefter fortæller Lise Nørgaard, hvordan prøverne formede sig tyve—tredive år efter, da konkurrencen var stor, og en væsentlig procentdel af aspiranterne nødvendigvis måtte sorteres fra.

Det var ikke så meget de indre som de ydre omstændigheder, der gjorde prøverne

til Roskilde Katedralskole til en skrækkelig skærsild i de år, jeg og mine jævnaldrende slap gennem nåleøjet. Det var i de tider, da forældre mere end nogen sinde havde ambitioner på deres børns vegne, konkurrencen for at klare sig i tilværelsen var ved at blive skærpet, og de nye tanker i børneopdragelsen havde endnu ikke fæstet rod. Langt færre forældre, end det er tilfældet nu, havde forståelse af, at man skulle lade barnet udvikle sig naturligt og i overensstemmelse med dets evner og ønske det lykke og harmoni i stedet for store eksaminer, embeder, rigdom og position.

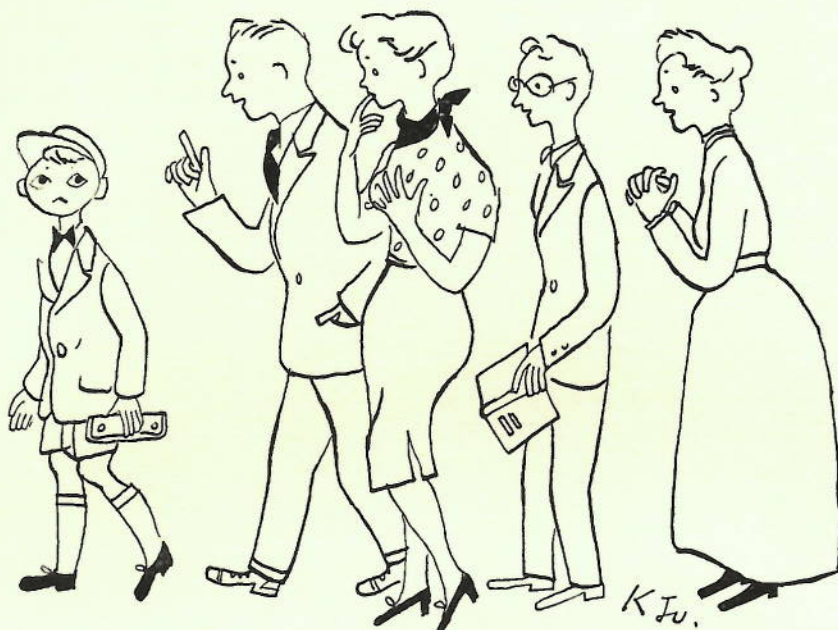
I min barndoms Roskilde blev det i visse kredse anset for en selvfølge, at en søn og en datter på det givne tidspunkt skulle gå op til prøven til katedralskolen. Det var ikke barnets anliggende alene, det var familiens. Bestod den heldige, var ikke blot hans eller hendes, men også faderens, moderens og samtlige søskendes sommerferie og omdømme reddet. Dumpede den ulykkelige var der ikke blot kastet skam over barnet, men over slægten ud i det yderste led. Der blev talt om prøven både før og efter, der blev fældet glædestårer og sorgens tårer i flæng, og der blev sendt lykønskings- og kondolencebreve alt efter prøvens forløb for det arme barn, der rimeligvis ville have været henholdsvis uimponeret af sig selv eller revnende ligeglad, hvis ikke omverdenen i sin tåbelighed havde følt sig foranlediget til at rejse alt dette postyr.

Forud for prøven sad mindst et halvt hundrede mere bemidlede familiers børn og terpede sig blå i hovedet i små til formålet opdukkede pøgeskoler eller med folk, der havde skabt sig et levebrød med dette ene for øje: at proppe unger gennem nåleøjet. Selvom der teoretisk kunne optages børn fra ethvert samfundslag, fik de bedrestillede alene herved et forspring for børn fra mindre bemidlede hjem. På selve prøvedagen mødte mange af forældrene op med ungerne og fulgte på nervesammenbrudets rand prøvens gang fra klasseværelse til klasseværelse (sådan som den er

beskrevet af Poul Gehl-Madsen i hans jubilar-artikel andetsteds i bladet). Når flokken engang imellem kom til syne på vandringerne fra et værelse til et andet, kunne det hænde, at mødre pillede deres børn ud af rækken og gav dem gode råd for at gøre dem ligeså forstyrrede som de selv og give dem et alvorligt handicap, fremfor de børn, som af deres mere for-

fårene og den skare af voksne, som stod og svedte af spænding ved trappens fod. Der vil vi kunne finde ikke blot mødre og fædre til aspiranterne, men et mindre udsnit af byens borgere, som er kommet for at overvære denne dommens dag som en speciel folke-forlystelse.

Derhenne ved gelænderet står fru Petersen parat til at falde sin gode veninde, fru

Det var ikke barnets anliggende alene, det var familiens.

nuftige forældre var overladt til sig selv på denne frygtelige dag.

Selve overhøringen var vist både pædagogisk og så lempelig, som det var muligt, således husker jeg, at lektor Lund holdt sin eksamination i en så underholdende form, at han ligefrem fik holdene til at more sig og glemme, at de befandt sig på vejen gennem en skærsild. Indadtil var alt venlighed, skolen viste sit rareste ansigt, indtil det skrækkelige øjeblik, da resultaterne henad aften skulle meddeles den ventende skare af børn og voksne.

Så steg rektor *Boëtius* frem på trappen foran skolens opslagstavle og løftede en liste op. Nu skulle bukkene skilles fra fårene.

Men lad os først kigge på bukkene og

Hansen, om halsen, hvis hendes søn skulle bestå prøven denne gang — hvilket fru Petersen i parentes bemærket ikke venter, da det er tredje gang, Hansen junior efter meget terperi er gået op. Nede ved døren står en blandet skare af ganske uvedkommende personer, som bare er kommet for at se og høre, og lidt derfra står et par damer, hvis børn lykkeligvis slap igennem ifjor. Uvist af hvilken grund vil de opleve begivenheden endnu engang.

Når jeg nu mange år efter tænker på hele denne flok af nysgerrige, som stod ved skolens trappe og overværede oplæsningen af prøvens resultat, forekommer det mig, at de var i slægt med dem, der samledes ved guillotinenes fod i hine fjerne dage under den franske revolution og de

samme, jeg mødte, da jeg mange år efter var tvunget til i embedsmedfør at overvære dødsstraf-sagerne over krigsforbrydere i Roskilde ret. De, der måtte være der, var syge om hjertet og ønskede sig langt væk, men brødrene og søstrene fra guillotinen fod og skolens trappe kom hver dag frivilligt og fulgte med levende nysgerrighed hvert ord og hver bevægelse i retssalen lige til den frygtelige dom.

Men tilbage til rektor på trappen. Han begynder oplæsningen: Bestået, ikke bestået. Han skrider frem i alfabetet, sommetider overdøvet af forældres frydeskrig, når de erfarer den gode nyhed, og harmdirrende udbrud, når det går op for en mor eller far, at deres barn ikke kom igennem. Ungerne råber henholdsvis hurra eller stikker i hjerteskræende vræl, som fortøner sig i det fjerne, mens forældrene haler afsted med dem. Fru Petersen kondolerer på tredje år fru Hansen, som mærkelig nok ikke synes at goutere denne veninde-venlighed, men lader sit onde lune gå ud over unge Hansen, som slæbes bort med en antydning om, at nu er der kun ét tilbage. Han kan komme ud og tjene bønder.

De følgende dage holdes der mange kaffegilder på begivenheden, og velsituerede familier træffer foranstaltninger til at sende deres ikke-bestående pode på kostskole eller ventilerer muligheden for, at barnet kan vende tilbage til privatskolen. De fornuftige resignerer og finder ud af, at man måske også kan blive lykkelig uden eksamen fra en højere skole og opdager mange år senere, at det virkelig kan lade sig gøre. Måske har disse opdagelser bidraget til, at indstillingen har ændret sig væsentligt bare på tyve år. Der kan nemlig ganske vist siges en del del ondt om vores tid, men sådan er vi ikke mere, heldigvis. Og prøverne er altså også blevet anderledes.

Og når jeg tænker på det, at rektor med dommedags-listen er fjernet fra trappen, er jeg parat til at tilgive skolen hver eneste forandring, som den har tilladt sig at undergå, siden jeg slap igennem skærilden.

Intelligens går forud – terperi overflødig

*Knud Whitta Jørgensen
slutter med denne livlige beskrivelse
af, hvordan man i vore dage søger
at øve retfærdighed, så alle aspiranter
får en lige chance.*

Den mest betydningsfulde eksamen, vi har skullet igennem, er nok optagelsesprøven til mellemskolen. Prøven er nødvendig, særlig et sted som Roskilde Katedralskole, hvor vi modtager elever fra ca. 50 forskellige skoler. Det siger sig selv, at optagelse på grundlag af disse mange, vidt forskellige skolers indstillinger aldrig ville give en rimelig og retfærdig udtagelse. Man slipper altså ikke uden om en prøve, og det må være en effektiv prøve, der skiller de velegnede ud.

For nogle år siden ændredes optagelsesprøven hos os. Aspiranterne prøves nu kun i dansk og regning, og de fleste slipper med 4 skriftlige prøver fordelt på to dage. De få, der ved disse prøver ikke skilles ud i toppen og i bunden, får så yderligere en mundtlig prøve, inden afgørelsen falder. Optagelsesprøven finder nu sted i april, samtidig med realskolens. Opgaverne til de to skolers optagelsesprøve er også de samme, lavet i samarbejde mellem fire af realskolens lærere samt fire ulykkelige mennesker fra katedralskolen, som rektor udskriver til dette omfattende og ulønnede job. Realskolen skal tage alle, der skønnes egnede, mens katedralskolen kun behøver at tage dem, vi har plads til. Består der blandt aspiranterne til katedralskolens mellemskole flere, end vi har plads til, tager kommuneskolen de overskydende fra Roskilde by.

Denne form har vist sig at fungere upåklageligt set fra skolens synspunkt (der ses her bort fra de veklager, der lyder fra de lærere, der må rette hundredvis af stile eller opgavesæt).

De skriftlige opgaver komponeres under udfoldelse af megen snedighed; det gælder om, at den godt begavede men muligvis

dårligt underviste får mulighed for at hævede sig overfor de ganske overordentlig velforberedte børn, der møder fra forskellige udklækningsanstalter af elever til katedralskolens mellemskole. I regneopgaver søger man f. ex. at komme bort fra de gængse typer, og undertiden bliver det nærmest intelligensprøver som f. ex. disse:

- 1) Et hus har stueetagen i højde med gaden, og ovenpå denne er der første sal, anden sal osv. Imellem hver etage er der 18 trin. Peter bor på fjerde sal. Hver søndag går han hjemmefra 3 gange, de øvrige dage 2 gange. Hvor mange trin stiger Peter op og ned i februar måned, der har 28 dage?

Efter at have steget op og ned ialt 432 trin i februar, gik Peter i seng. Hvilken ugedag var den 17. februar det år?

Hvor mange trin stiger Peter op og ned i februar måned, der har 28 dage?

- 2) Svend kunne gå til skole ad to veje. Den ene vej var afstanden 480 m, og den anden vej var afstanden 510 m. I sidste uge havde Svend fri om tors-

dagen. Hvis Svend hver dag havde gået den korteste vej, hvor langt ville han så være gået ialt til og fra skole i den uge?

Nu gik han ialt 4 km 920 m. Hvor mange gange var Svend gået ad den længste vej?

Regneopgaverne i et sæt er ordnet efter stigende sværhedsgrad; det er kun meningen, at de alldygtigste (måske 1 eller 2) skal nå det hele. Særlig den anførte opgave nr. 1 havde man ikke ventet, at mange kunne regne, og det var da heller ikke tilfældet.

Første gang, vi prøvede denne metode, blev vi skældt ud af kommuneskolefolk fra hele landet. Vort synspunkt er imidlertid, at hvis man giver for lette opgaver, får man kun udskilt de helt ringe og rutine-rede. Vor fremgangsmåde skulle give de intelligente en fair chance. Det kan heller ikke være inhumant, at der findes opgaver, som næsten ingen kan regne, når børnene på forhånd får følgende besked:

»Her har du en række opgaver. Der er måske flere, end du kan nå at regne. Det skal du ikke bryde dig om. De to første skal du regne, men er der nogle af de andre, som du synes er for svære, så spring dem over og gå til den næste. Jeg råder dig dog til at tage dem i rækkefølge, for jeg tror, at de første er de letteste og de sidste de sværeste.«

Efter min mening er vor nuværende form for optagelsesprøve mere human overfor de små væsener end den, vi anvendte tidligere. Børnene møder da også fortrøstningsfulde frem og synes forbløffende upåvirket af den nervøsitet, der måske præger deres forældre. Tragedier kan naturligvis ikke undgås, men nu udspilles de ikke længere for åbent tæppe i skolegården; men der sendes meddelelser til hjemmene, straks når afgørelserne er truffet. Tilbage står det spørgsmål, om afgørelserne er rigtige. Vi tror det, for de, der ved prøven lige netop slipper med, klarer sig i reglen ringest i klassen. De forkerte afgørelser, der måske nok kommer, bliver snarere, at uegnede optages, end at egnede forkastes.

ARNOLD BUSCK

in memoriam

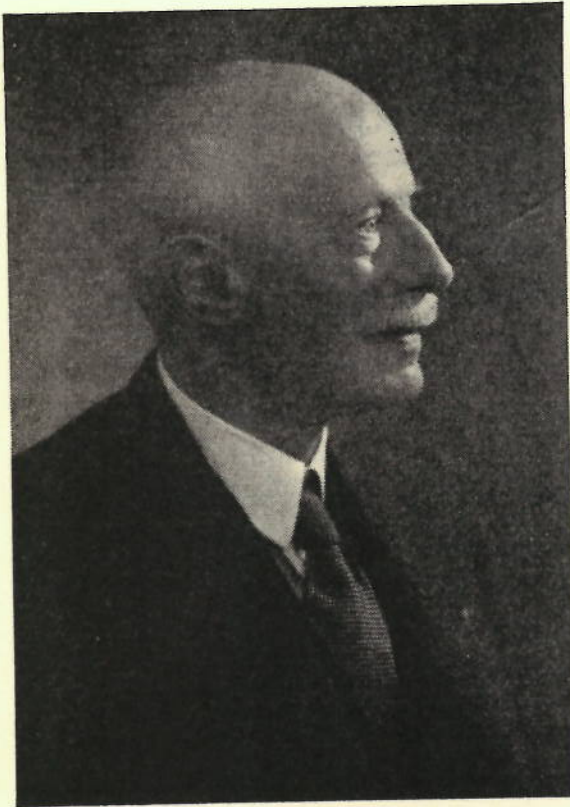
Da jeg i efteråret 1922 havde udsendt det første nummer af »Roars Kilde«, trykt i Det Hoffensbergske Etablissement, hvor også ugebladet »Illustreret Tidende«, som jeg den gang var redaktionssekretær ved, blev trykt — og som jeg derfor ganske naturligt havde henvendt mig til, blev jeg ringet op af Arnold Busck, der var både fornærmet og bedrøvet over, at jeg overhovedet kunne tænke mig at bede andre end ham om at være forlægger for Roskildenser-Samfundets medlemsblad.

Jeg indså straks, at det var en utilgivelig fejl, jeg havde begået; og jeg rettede den omgående: næste nummer af »Roars Kilde« kom — ligesom alle de følgende indtil dato — på Arnold Buscks forlag, og som forlægger for vort blad er både jeg og mine efterfølgere i redaktørstolen ham megen tak skyldig. Personlig er jeg ham mest taknemmelig, fordi han ikke blot overtog bladets trykning men også ekspeditionen, som jeg hidtil selv havde besørget. Ganske vist var oplaget ikke så stort dengang. Men det var dog et ganske anseligt antal korsbånd, jeg personlig måtte »slikke på«, inden jeg kunne fordele blad-bunkerne i alle kvarterets postkasser.

Selvfølgelig burde jeg være gået til Arnold Busck! Ikke blot var han roskildenser men havde lige fra foreningens stiftelse været et interesseret medlem. Jeg vidste godt, at Regensens boghandler ikke blot var en dygtig og driftig mand indenfor sit felt, men at han havde et varmt hjerte for den studerende ungdom. Naboskabet med Regensen havde ganske naturligt givet ham en vis forkærlighed for dennes beboere; han satte ikke blot en ære i at have dem som sine kunder — og yde dem langmodig kredit. Han var deres ven, og dette venskab, der i mange tilfælde fik en personlig karakter, rakte lige så langt — ja, tit længere end kreditten.

Man behøver blot at minde om det venskab, der knyttede Kaj Munk til Arnold Busck. Det var grundlagt allerede i digterens regensianer-tid — men holdt og styrkedes yderligere gennem de mange år, han var hans forlægger. I Vedersø præstegård hed han aldrig andet end »onkel Busck«.

Men også Roskilde-studerne stod Arnold Buscks hjerte nær, hvad han bl. a. har givet udtryk for gennem boglegater. Man mærkede det straks, hvis man — som gæst eller kunde, eller begge dele — kom ind i hans boglade. Så snart han hørte en kendt stemme ude ved disken, kom han farende ud fra den lille hule, hvor han som en grå edderkop sad gemt bag de bogfyldte reoler, greb ens hånd og forvissede sig om, at man blev ekspederet i enhver henseende upåkla-

Arnold Busck.

geligt, — eller bogstaveligt talt trak sit bytte med ind i hulen, hvor han ryddede en stol for bøger og nødte en til at slå sig ned og få en pas-siar, selvom man faktisk slet ikke havde tid til det. Selv havde han det tilsyneladende altid. Og når man gik, fulgte han en helt ud til døren, hvor man fik det sidste varme håndtryk.

Selvfølgelig var der en god del gammeldags forretningstaktik i denne venlighed og høflighed, der undertiden kunne forekomme næsten for overstrømmende. Men den var virkelig hjertelig. Og lærte man Arnold Busck nærmere at kende, opdagede man, at han langt fra var nogen allemands-ven. Lige så glø-dende han var i forsvaret for sine

venner, lige så hård kunne hans dom være over dem, han af en eller anden grund — aldrig uden grund — ikke kunne lide. Og sin mening lagde han aldrig skjul på, når det drejede sig om alvorlige spørgsmål.

En gang i besættelsestiden havde jeg ved en uoverlagt handling givet ham — og andre — grund til at tvivle om mit nationale sindelag. Og han havde skældt mig rigtig grundigt ud. Så fik jeg en lejlighed til på utvetydig måde at klarlægge min politiske stilling, og næste gang jeg kom ind hos Arnold Busck, modtog han mig med åbne arme — bogstaveligt talt. Han omfavnede mig og knugede mig ind til sit hjerte. Og der var ikke gnist af »teater« i det. Det var et virkelig spontant følelsesudbrud.

Også ved en anden lejlighed har jeg været vidne til en temperamentsfuld eksplosion hos denne mand, der tilsyneladende var lutter affabel korrekthed. Som regel sad edderkoppen gemt i sin hule, men alle den store forretnings fine tråde dirrede under hans fingre, han fulgte med i alt, hvad der skete. Og så en dag, da jeg tilfældigt opholdt mig i bogladen, skete der åbenbart noget — jeg ved ikke hvad —, som ikke huede ham. Han fo'r ud af hulen og lynede og tordnede, så vi alle, både kunder og ekspedienter, uvilkårligt dukkede os bag disken. Det var som at opleve en naturkatastrofe.

Gennem en lang årrække havde jeg jævnlige gange hos Arnold Busck, som kunde, som ven, som redaktør af »Roars Kilde« og som

medarbejder ved forlaget, og år for år lærte jeg at sætte mere pris på ham. Virksomheden var i stadig vækst. Til bogladen i stuen kom forlaget på første sal med byens fornemste udsigt, som Arnold Busck stolt viste sine gæster, til den historiske kirkeplads ved Trinitatis med Evalds og Wessels epitafer. Boghuset skød stadig nye aflæggere, en ny afdeling for udenlandsk litteratur fik plads i kælderen. Det hele blev moderniseret og rationaliseret. Men det var, ligesom noget af den gamle hyggelige boglade-duft gik af forretningen.

Og senior-chefen ældedes, måtte nødtvungent overlade mere og mere

af ledelsen til sine sønner og medhjælpere. Hans hørelse svækkedes efterhånden stærkt, hvad der var ham til stor gêne. Men selv som 80-årig slap Arnold Busck ikke kontakten med den virksomhed, han havde skabt og givet sit personlige præg. — Nu er han borte, og vi, for hvem mindet om hans personlighed altid vil være knyttet til huset på hjørnet af Købmagergade og Store Kannikestræde, vil savne ham, hver gang vi går forbi. For os var han et lige så fremtrædende karaktertræk i dette kvarters fysiognomi som Rundetårn.

Holger Rørdam.

Ud af den kinesiske æske

Ved stiftelsesfesten i fjor holdt en af 25-års jubilarene, Karen Eilstrup Rasmussen en inspireret tale, hvori hun åbenbarede et fortællertalent, som Roars Kilde øjeblikkelig gjorde krav på at nyde godt af. Vi har bedt hende skrive nedenstående artikel og samtidig meddele kammeraterne lidt mere om sig selv i den tilhørende biografi. Dog må vi nøjes med at høre, og afstå fra at se, for Karen Eilstrup Rasmussen meddeler triumferende, at »der heldigvis ikke findes noget billede af hende«.

Det var mig en stor ære og en ikke mindre glæde, at det sidste år faldt i min lod at tolke 1927-studenternes hyldest og tak til vor gamle skole og til Roskildenser-Samfundet. Jeg syntes selv, at jeg var den nærmeste til det, for såvidt som jeg vel var den, der havde mest grund til at føle taknemmelighed overfor disse to. Jeg var blevet undervist hjemme og havde ikke sat mine ben i en rigtig skole før i 4. mellem, så jeg var knapt nok rigtig »skolefæhig« endnu, da jeg begyndte i gymnasiet; og når jeg ser bort fra filosofikum, som med skam at melde kun bragte mig til universitetet

den dag, jeg skulle op, har jeg ikke efter studentereksamen skuet op mod videnskaberens himmelske lys, så for mig blev de tre år ved Roskilde Katedralskole næsten hele min skoletid og den tid, da jeg lærte kammeratskabet at kende. Jeg ville tro, at de fleste, når de tænker tilbage på deres gymnasietid, må indrømme, at det var gode år; men for mig var de allerede dengang som et muntert eventyr.

Det forekom mig, som om vi hver dag optrådte i et forunderligt skuespil. Hvilke herlige scener opførte vi ikke, og hvilke prægtige aktører havde vi ikke i de mere

betydende roller med rektor Boëtius' uforlignelige, fascinerende personlighed i spidsen — disse ægte repræsentanter for fin, klassisk dannelse, hvis stemmer endnu lyder i mine øren. Meget af den lærdom, vi med større og mindre held proppede i vore hoveder, har vi vel sat til igen. Men eet blev tilbage, det, som vi fik, ikke for skolen, men for livet, nemlig evnen til at krydre hverdagens ikke altid lige fristende retter med attisk salt og de redskaber, hvorved skolen forsynede os til at skaffe os bestandig mere af denne uvurderlige vare. For disse goder, som ikke kan overvurderes, takker vi vor kære gamle skole.

Jeg synes ikke, det er så forfærdelig længe siden, det var os, der sad som russer og med noget, der stærkt mindede om medynk, betragtede de i vore øjne umådelige aldersstegne 25-års jubilarer. Nu har jeg så prøvet at sidde på jubilarernes plads sammen med kammerater, som jeg for de flestes vedkommende ikke havde set i de forløbne 25 år, og det blev en oplevelse, som ingen jubilar bør snyde sig selv for.

Når man er anbragt i en af de højt besungne landlige præstegårde, der er omgivet af en kæmpestor gammel have, der atter er omgivet af et afsides liggende landsogn, befinder man sig omtrent som den lille mus i eventyret, der sad inde i en lille æske, der var inde i en anden lille æske osv. i een uendelighed. Og inden for vor æskes vægge lever vi her på landet hinanden så nær, at man simpelthen ikke kan nøjes med at leve sit eget liv, men må leve de andres liv med, hvilket betyder, at alt hvad man evner, alle ens kræfter, opsluges af bare de aller nærmeste krav, der ikke levner tid til at dyrke kammeratskabet fra skoletiden, ja, knapt nok til at mindes det.

Og så kom Roskildenser-Samfundet, løftede låget af alle æskerne, snappede musen op og anbragte den med et brag i kammeraternes kreds! Die alte Burschenherrlichkeit var aldeles ikke geflogen. Roskildenser-Samfundet havde gemt den til os og rakte os den igen tværs over de 25 år. Den hyldest og tak, jeg den aften bragte Roskildenser-Samfundet, vil jeg gerne gentage og

Karen Eilstrup Rasmussen

fortæller følgende om sig selv: Student 1927. 10 år på kontor — på sagførerkontor og i magistratens 1. afdeling. Derefter præstekone i 3 år i Køge og siden 1939 i Egeslevmagle. Passer hus med 14 værelser plus 8 mindre rum og 5 kælderrum og en have på knapt 4 tdr. land — så stor, at man cykler ned i køkkenhaven efter persille. Har i tidens løb haft elever hjemme i engelsk, tysk, fransk og latin samt alm. skolefag. Hjulpet med eksamenslæsning til mellemskole og studentereksamen, haft studiekreds i forsamlingshuset i svensk, holdt foredrag i aftenhøjskolen og sunget viser til luth ved fester og på udflugter. Leder en kvindekreds og er formand for skolekommissionen og skal nu i gang med at tilrettelægge nyordning af skolevæsenet, som jeg håber kan blive en købstadsordnet skole for 3 kommuner i fællesskab. Underviser 3 timer daglig på en af skolerne. Alt så en ønskestilling for en, der som jeg er besat af en umættelig nysgerrighed m. h. t. mennesker. Forøvrigt har jeg 4 børn i alderen 9—15 år, hvoraf de to går på gymnasiet i Slagelse, en i realskole i Skælskør og en herhjemme i Egeslevmagle. — Jeg behøver aldrig at kede mig.

forstærke nu, da jeg ved, hvad den strålende aften kom til at betyde for mig. Jeg gemmer den i min erindring som en solbeskinnet plet, hvortil jeg af og til trækker mig tilbage og varmer mig lidt — og forynges derved, at minderne om skoletiden og kammeraterne, der var blevet så fjerne, ligesom er kommet mig de 25 år nærmere.

Hil Roskildenser-Samfundet, som skærmer kammeratskabets hendøende gnister og blæser dem op til en festlig, lysende flamme! Held og lykke til fortsat arbejde — gid hvert år mange nye jubilarer må sande, at mine store ord ikke er for store.

En hjertelig tak for sidst til Roskildenser-Samfundet!

*Karen Eilstrup Rasmussen,
f. Gjørup.*

Mindegangene

Smuk gave til skolen fra rektor V. S. Lauritsen

Rektor V. S. Lauritsen — skaberen af skolens mindegange — har i år skænket Roskilde Katedralskole en smuk gave. Han har selv bekostet udgivelsen af sit vejledende skrift om »Mindegangene paa Roskilde Katedralskole«, og den nydelige lille bog kan nu købes på skolen. Roars Kilde har bedt lektor, dr. phil. J. O. Arhning anmelde Lauritsens værk.

En lille bog i blåt omslag, med Roskilde Katedralskoles fine og morsomme emblem påtrykt, ligger foran mig. Bogen er V. S. Lauritsen: *Mindegangene på Roskilde Katedralskole*, udkommet i Roskilde 1953.

Mindegangene! Den, der har oplevet de år, de blev til, véd, at ideen om dem fyldte rektor Lauritsen, at han ingen anstrengelse eller møje skyede for deres gennemførelse, at han tænkte på dem, arbejdede med planerne til dem, tidlig og silde, ikke mindst i sine ferier, og at han med ægte jysk udholdenhed fortsatte dermed gennem en år-række. Ligesom Rom ikke blev bygget på een dag, blev mindegangene det heller ikke.

Alt som årene gik, marcherede skolens ærværdige historie, udtrykt i billeder og indskrifter, ind på skolens korridorer, gange og trappeopgange, hvor de nu kunne finde plads. Hvad fortæller disse billeder og indskrifter os da?

De fører os tilbage til skolens ældste tid, Knud den Stores tid, rektor Arnfasts tid. De fortæller om middelalderen, da skolen var som en datter i forhold til sin moder, domkirken, da kannikerne ved denne var skolens første lærere, da rige bisper, som Jakob Erlandsen og Peder Jensen Lodehat, henlagde midler til underhold for fattige peblinge. En lille indskrifttavle bevidner

vor ældste navngivne elevs, den senere ærkebiskop Jens Grands, taknemmelighed overfor Roskildeskirken: »Den ydede mig som drenge ofre af mælk«, — et billedligt udtryk for den visdom og kundskab, han i sin tid havde modtaget i skolen. Efter reformationen er det kongerne, der bliver skolens store velgørere, ikke mindst Frederik II og Kristian IV; desuden stifter i tidens løb mange adelige og borgerfolk legater til fordel for eleverne. En mindetavle præsenterer os for en imponerende og ubrudt række af rektorer fra 1542 til nutiden, ialt 35. Kan nogen anden latinskole i Danmark hamle op med Roskilde? Og hér og dér, måske over en dør, på en pille mellem et par vinduer eller i en upåagtet krog navnet på en elev, der indskrev sit navn i Danmarks historie, for slet ikke at tale om den lange række billeder af elever fra nyere tid (i »elevgangen«), der gennem deres arbejde i videnskabens eller kunstens tjeneste eller på det politiske livs arena har kastet glans over deres gamle skole.

Indskrifter, navne og billeder i mindegangene taler til det modtagelige, det følsomme sind. Mest direkte virker nogle sentenser af længst afdøde velgørere og elever: »Den som sår sparsomt, vil også høste sparsomt« (Jakob Erlandsen). »Menneskets liv er en krigsførelse« (Peder Jensen Lodehat). »Mit kald mig helligt være« (Hans Christensen Sthen, salmedigter, en af skolens gamle drenge). Og »Vig ikke for det onde!« (Jonas Bronck, gammel elev). For blot at nævne nogle. Her er noget at hente både for elever og lærere.

I mindegangene rækker fortiden nutiden hånd, og fortiden er ikke uden betydning for fremtiden, heller ikke for de børns og unges fremtid, der i dag frekventerer skolen. Vi har allesammen brug for den skat, der i mindegangene er lagt frem for vort blik. Derfor skylder vi rektor Lauritsen tak for hans store indsats.

Og vi må være ham meget taknemmelige også for den bog, som han nu i sit otium ikke har skyet møjen at udarbejde. Bogen er ikke blot en fører og vejleder i minde-

gangene, men giver også et vigtigt supplement til dem. Trods sit begrænsede omfang indeholder den et væld af interessante oplysninger, nogle af dem helt op til slutningen af rektor Lauritsens egen rekordtid, og her er fremdraget minder, der ellers ville være gået i glemsel.

Den lille bog vil være et værdifuldt minde om den gamle skole for enhver af skolens elever på deres vej videre ud i livet.

J. O. Arhning, Lektor, dr. phil.

Prins Hamlet fra Elleore

Hamlets faders ånd – bag lagnerne skjuler sig Holger Nielsens jordiske hylster – viser sig for Hamlet (Jørgen Birkegaard Jensen) og Horatio (Thorkild Budtz-Olsen). Den tjenstgørende dværg i forgrunden er forfatterindens mindreårige søn, Christian.

Den 10. marts indbød Roskildenser-Samfundet til sin årlige vinterfest i København. Et ligeså oplagt som talrigt publikum fyldte Studenterforeningens store

sal og fik en overdådig morsom aften ud af det, takket være Lise Nørgaards barokke spex: Hamlet, der viste sig at være en lokaliserings- og sproglig à jourføring af den

Det tør vist siges, at Karen Andersen-Rosendal gav Ophelias rolle en enestående udførelse. Her ses hun i rollen sammen med Niels Borch, som i spexet var hendes broder Laertes.

store Williams skuespil af samme navn, i enhver henseende egnet til at få ham til at rotere i sin grav.

Handlingsforløbet var praktisk taget det samme som Shakespeares, scene for scene, men den dystre tragedie blev i Lise Nørgaards pietetsløse hænder forvandlet til en forrygende farce. Blankversene var lige så ulastelige i formen som originalens, men indholdet til gengæld spækket med nutidens uhøjtidelige jargon og rappe slang, der, lagt i munden på kongelige og højadelige personer fra middelalderen som ustyrlige anakronismer, udløste stormende munterhed på tilskuerpladserne.

Handlingen fik det lokale islæt, ved at blive henlagt fra Elsinore til Elleore, idet stykket var bygget på den litterært interessante hypotese, at Shakespeare ganske simpelt har forvekslet de to så ligelydende stednavne. Lise Nørgaard har i linje hermed foretaget de fornødne ændringer i teksten, således at første etape af Hamlets Englands-færd foregår med Gershøj-båden, og det kloster, som Hamlet tilskynder Ophelia at indtræde i, naturligt bliver »Det adelige jomfrukloster« i Roskilde. Og hvad har forfatterindens barokke fantasi ikke fået ud af vort berømte fjordvand? Det bliver bl.a. det middel, hvormed

kongen rydder Hamlets far af vejen, skildret sålunde af sammes genfærd:

»Just som jeg efter ganten med din moder mig slængte hist i havens hængekøje, skred onkel ind fra højre for at tage mit arme liv. Han med sig bar et krus af vand fra fjordens møgbeskidte bølger. Det tvang han i min hals, og ålekvabber og skarn fra garverier og kloaker randt ned og blanded' sig med frokost-

snapsen,

og alt blev sort — jeg følte mig som død — hvad jeg jo også var. Så hør:

Nu kender du det hele, og jeg be'r dig gi' din farbror en på gummibolden«.

De mange roller var i de allerbedste hænder hos Roskildenser-Samfundets dygtige aktører. Hermod Andersen var den blåstemplede, autoriserede skurkagtighed som kongen, og Hanne Heine hans særdeles attraktive dronning. Jørgen Birkegaard Jensen gav titelfiguren liv i skikkelse af en fjoget og konstant forkølet yngling. Uden at forklejne de mange fortrinlige præstationer, må Karen Andersen Rosendals teen-ager, Ophelia, fremhæves som en præstation i særklasse. Hendes poetiske deklamationer på baggrund af en fantastisk maske var af en så ustyrlig lattervækkende virkning, at hun væltede huset, hver gang hun viste sig på scenen.

De to rutinerede aktører, Poul Mortensen og Niels Borch, spillede henholdsvis hofsnogen Polonius og Ophelias broder, Laertes. Skolen ydede sit værdifulde bidrag til stykkets succes ved lærerne lektor Haahr, adjunkt Whitta-Jørgensen og adjunkt Kildemoes. De vakte jubel som de tilrejsende skuespillere, der forlystede hoffet med en førsteopførelse af Morten Korch-stykket: Mordet i Møkkemosen. Som Horatio fik Thorkild Budtz-Olsen det sidste ord før tæppefald, omgivet af det foreskrevne antal lig. Suffløren, muntert spillet af Herluf Holst, greb periodisk ind i handlingen, og hver akt blev annonceret af Karen Staunstrup, der i yndig afklædthed som nummerpige i største hast ilede over scenen for at nå en frelsende kulisse. Hun skal ikke have skyld for at have sinket forestillingen — desværre. Så var der hoffolk, iklædt forklæder og kasketter fra Carlsberg. Endelig medvirkede Holger Rørdams kranium.

Til sidst en lovsang til instruktøren, Holger Nielsen, der gav Lise Nørgaards stykke liv og løjer for alle pengene. Med en kostelig fortale varmede han salen op, og som genfærd var han lige til den store guldmedalje.

Efter forestillingen blev der danset til Henrik Blichmanns orkester.

Hans Rønø.

Årets jubilarer

Ved redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft

60 års jubilarer

Studerterne fra 1893

Bang, Immanuel, kontorchef i Landsoverskatterådet, d. 13. dec. 1924 på Frbg.
Christensen, P. V., fhv. overingeniør i KTAS, Christiansholms Parkvej 8, Klampenborg.
la Cour, Niels Georg Dornonville de, maskiningeniør ved Atlas, d. 21. nov. 1940 i Kbh.
Hansen, A. Fabricius, politidirektør i Kbh., d. 6. april 1935.
Hansen, G. Dindler, ritmester, Strandvej 104, Snekkersten.
Jensen, J. A., pastor emeritus, d. 15. juni 1953 på Frbg.
Løytved, Einar, fhv. graver ved Roskilde domkirke, d. 16. febr. 1946 i Falsled.
Müller, Viggo, læge, Køge, d. 16. aug. 1939.
Pedersen, Morten, nu: *Porsild*, mag. sc., Brøndbyvester pr. Glostrup.
Petri, Knud, fhv. dommer, Gevningegården pr. Roskilde.

Realisterne fra 1893

Bang, Niels Joh., fhv. skovrider, Hegnshuset, Højbjerg.
Hansen, V. K., overkontrollør ved Post- og Telegrafvæsenet, d. 19. aug. 1949 i Hellerup.
Jørgensen, Carl, tandlæge, Ved Klosteret 6, Kbh. Ø.
Jørgensen, O. V., ingeniør, Himmelev, d. 6. marts 1953.
Kjellerup, Kaj, hovedkasserer i Sparekassen for Kbh. og Omegn, d. 12. marts 1940 på Frbg.
Müller, Aage, købmand, Allehelgensgade 8, Roskilde.
Petersen, A. G., navneforandring til *Varder*, trafikkontrollør i Hillerød, d. 20. juni 1930.
Svalmstrup, R. W., pens. lærer, d. 6. okt. 1950 i Slagelse.
Weber, Th., sagfører, Haslev.

Dimittender af 4. studerende klasse 1893

Bentzen, O. G. E., forpagter på Asserstrup ved Nakskov, død 31. aug. 1926.
Sylow, N. F. H., generalintendant, Falkoner Allé 1, København F.
Tutein, H. H., postmand i Chicago, død febr. 1938.

50 års jubilarer

Studerterne fra 1903

Albrechtsen, Jens, overretssagfører i Roskilde, død 9. jan. 1953.
Bigler, Johanne, lærerinde, død 1. april 1944 i København.
Conradsen, Kai, overretssagfører i Roskilde, død 1. okt. 1932.
Hertel, Ahrent, grosserer i Næstved, død 1. april 1948.
Nielsen, C. A. Westring, nu: *Westring-Nielsen*, signalingeniør, Nitivej 15, Kbh. F.
Poulsen, Axel, læge i København, død 28. sept. 1938.

Realisterne fra 1903

Raun-Byberg, J. O., apoteker i Gesten, død 9. okt. 1942.
Christiansen, Vilh., sparekassebestyrer, Frederiksborgvej, Himmelev pr. Roskilde.
Otto, Severin, fhv. lærer, Fensmark pr. Holme-Olstrup.
Pedersen, Georg, navneforandring til *Hasholt*, dyrlæge, Solrød pr. Havdrup.
Petersen, Magnus, navneforandring til *Dyrbo*, postass. i Kbh., død 8. juni 1940 i Gentofte.
Rasmussen, Aage, handskefabrikant, Saltuna pr. Østerlars.
Sørensen, C. G., kommunebogholder, Borgediget 47, Roskilde.
Winther, Poul, tobaksfabrikant, Roskilde, død 19. dec. 1940.

Dimittender af 4. studerende klasse 1903

Uldall, A., ingeniør hos Burmeister & Wain, død 31. dec. 1926.
Vedel, P. S., dyrlæge, Eslöv, Skåne.

40 års jubilarer

Studerterne fra 1913, nyspr.

Andersen, A. H., sagfører, cand. jur., Roskildevej 278 A, Valby.
Anger, Kai, sagfører, Holsted.
Christiansen, Ida, gift med gartner Rosenland, Lyngbygårdsvej 19 A, Lyngby.
Laursen, Ellen, gift Søholt, kommunelærerinde, Nørrebrogade 228, Kbh. N.
Nielsen, Anton, cand. polit., forfatter, Nordre Fasanvej 198, Kbh. N.
Nielsen, Axel, postbud, Gråbrødrestrede 25, Roskilde.
Nielsen, Ernst, overtelegrafist, Jomsborgvej 29, Hellerup.
Nørregaard, Holger, overlærer, Sømarksvej 9, Hellerup.

Studerterne fra 1913, matem.

Ammertorp, Verner, kontorchef, Kastanievej 6, Rungsted Kyst.
Andersen, A. Guttorm, nu: *Guttorm*, personalechef, Ahlmanns Allé 9, Hellerup.
Christensen, Knud Holger, ingeniør, 1927—38th Str. NW Washington 7, D.C., USA.
Heegaard, Svend, ingeniør, død 10. sept. 1919 i Hornsyld.
Heje, Ingvar, statsaut. revisor, Torvegade 47, Kbh. K.
Hertel, Poul, ingeniør, død 26. juni 1932 i Valderrivas, Spanien.
Hohwy, Johs. Ewald, landsretssagfører, Vesterbro 42, Ålborg.
Jensen, Alex. W. Langseth, nu: *Langseth*, professor, dr. phil., Østervoldgade 5, Kbh. Ø.
Jensen, J. Thorvald, stud. polyt., død 13. marts 1921 i Højelse.
Lauridsen, Viggo, kommunebogholder, Bogense.
Meding, Knud, civilingeniør, N. Andersens Vej 78, Hellerup.
Norup, Karen Margrethe, gift Schiøler, læge, Brønshøjvej 30, Brønshøj.
Ove-Petersen, Gregers, underdirektør, Nyvej 1 A, Kbh. V.
Pedersen, Hans Alfred, stud. med., død 10. febr. 1915 på Frbg.
Pedersen, Margrethe, gift med fuldmægtig Jørgensen, St. Møllevej 8, Kbh. S.

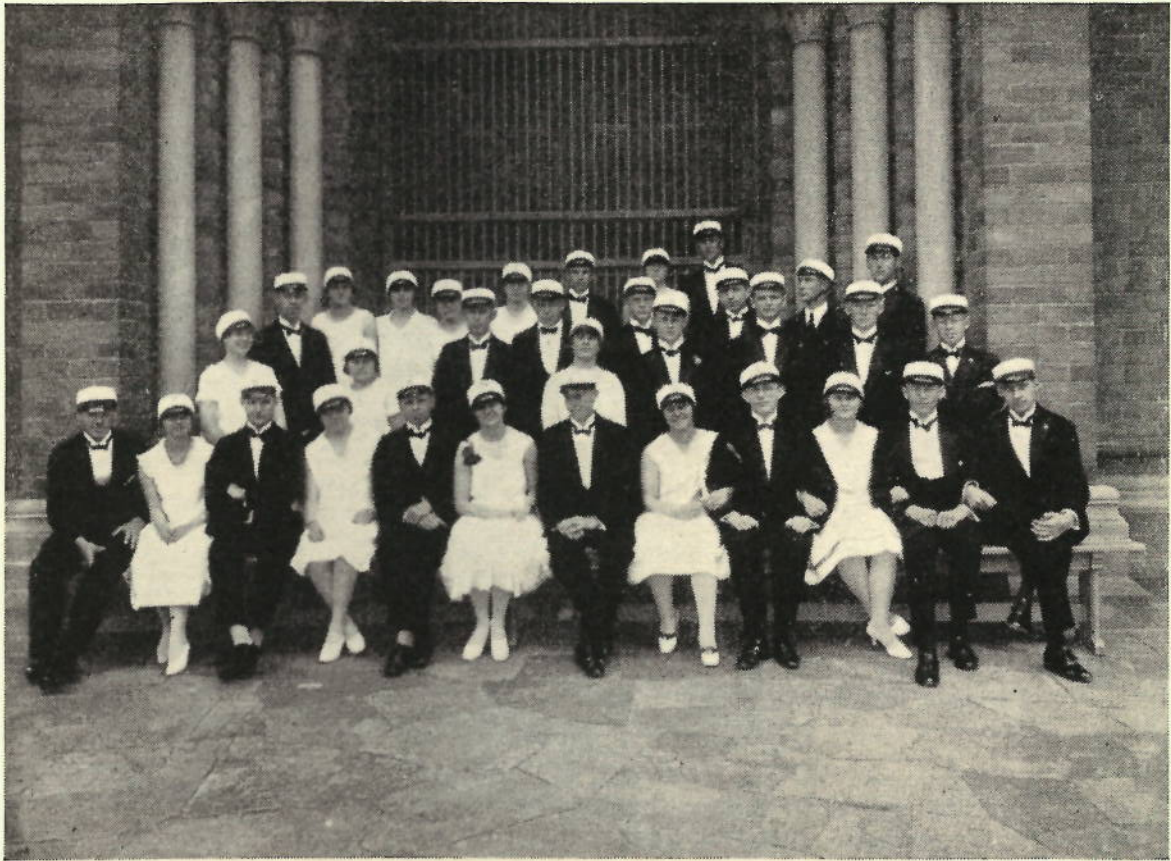
Realisterne fra 1913

- Biering, Ellen*, nu: oberstinde Kidde, Bukkeballevvej 27, Rungsted Kyst.
Freitag, Kai, 552 Rutherford Avenue, B.F.D.J., Redwood City, California, USA.
Hansen, Georg, nu: *Jervin*, direktør, Vangebovej 4, Holte.
Holst, Simon, driftsleder, Nørrebrogade 124, Kbh. N.
Isak, Valdemar, ansat under ØK, død marts 1927 i Bangkok.
Jensen, Ulla, nu: fru Schierbeck, brandassurancekommiss., Frederiksborgvej 44, Roskilde.
Jørgensen, Kai, stationsforstander, Snedsted.
Kristensen, Emilie, nu: fru gårdejer Steen Pedersen, Dalsgård, Ørsted pr. Havdrup.
Kristiansen, Johannes, ejendomsinspektør, Bogholderallé 15, Vanløse.
Laugesen, Karen Sofie, musiklærerinde i Fakse, død 7. maj 1946.
Lund, Ejvind Swane, assurandør, oberstløjtnant, Vesterbrogade 55 A, Kbh. V.
Møller, Tage, grosserer, Vestervoldgade 90, Kbh. V.
Nielsen, C. C., statsaut. revisor, Landskronagade 4, Kbh. Ø.
Nielsen-Høg, Kaj, landmand, død 3. dec. 1922 i Kbh.
Petersen, Albert, nu: *Parliin*, købmand, Allehelgensgade 5, Roskilde.
Qvistgaard, Erhard, admiral, forsvarschef, Jægersborg Allé 150, Gentofte.
Rasmussen, Ida, gift med gårdejer Olsen, Aders Mølle ved Lejre, død 11. juni 1939.
Richter, Fritz P., maskinmester, Buen 12, Kbh. F.
Ulrich, Johannes, proprietær, Turøgård pr. Østervang.
Wandel-Petersen, Ivan, købmand, Borup.
Voss, Carl Axel, overtrafikassistent, Fjerritslev.

25 års jubilarer

Studerterne fra 1928, nyspr.

- Abitz, Oluf*, overbibliotekar, Jernbanegade 54, Roskilde.
Blumensaadt, Inger Margr., Høgstedgård pr. Vrå.
Bülow, Ellen Margr., gift med sygehusinspektør Jørgensen, Aabenraa.
Espersen, Karen Margr., gift Jensen, bibliotekar, Resedavej 21, Gentofte.
Fonnesbech-Wulff, Ellen Marie, gift med afdelingslæge Boas, Dianalund.
Hansen, Kai H., sognepræst, Slagslunde pr. Stenløse.
Heerfordt, Else M., gift Svarre Nielsen, Dronn. Margrethesvej 45, Roskilde.
Hertz, Mogens, kunstmaler, Strandboulevard 9, Kbh. Ø.
Holbo, Torben, boghandler, Strandvej 228 A, Charlottenlund.
Jensen, Axel Chrf., stenograf, Scharlingsvej 5, Valby.
Morthorst, Grethe, cand. mag., Lille Strandstræde 13, Kbh. K.
Olsen, C. Henry, reservelæge, cand. theol., Peblinge Dosseringen 32, Kbh. N.
Pallesen, Orla Storm, direktør, Vesterbrogade 11, Kbh. V.
Pedersen, Rita Weinreich, gift Carlsen, fysioterapeut, Irmingersgade 16, Kbh. Ø.
Qvist-Sørensen, Karen Louise, gift Höiböö, Valhallavej 69, Oslo.
Selchau-Hansen, Inge, gift Brünniche, Mariebjerg pr. Harpelunde.
Smith, Osvald Lunding, afdelingslæge, Rødbygård pr. Rødby.
Toft, Karl J., sognepræst, Vallensbæk pr. Glostrup.
Wille, Karen Margr., cand. mag., adjunkt, Århus Katedralskole, Århus.
Willumsen, Ernst, forsikringsinstruktør, H. D., Dosseringen 44, Kbh. N.

1928-studerterne foran kongeporten efter translokationen. Siddende fra venstre: Thøger Rasmussen, Grethe Wille, Oluf Abitz, Anna Gravesen, Ernst Willumsen, Aagot Schledermann, Wilhelm Thiesen, Inge Selchau-Hansen, Mogens Hertz, Ellen Fønnesbech-Wulff, Orla Storm Pallesen, Henry Olsen. Stående fra venstre: Karen Louise Quist-Sørensen, Poul Gehl-Madsen, Grethe Morthorst, Birgitte Balslev, Else Heerforth, Ellen v. Bülow, Axel Chr. Jensen, Ellen Margrethe Blumensaadt, Jens Andersen, Karl Toft, Ritha Weinreich-Petersen, Osvald Lunding-Smith, Karen Margrethe Espersen, Thorben Fabricius-Hansen, Erik Knuthsen, Holger Quist-Sørensen, Dirch Petersen, Torben Holbo, Alfred Johanne Hansen, Finn Bisgaard og Kaj Hansen.

Studerterne fra 1928, matem.

- Andersen, Jens*, nu: *Andersen-Gedevad*, dyrlæge, Ikast.
Balslev, Birgitte, feriehjemsforstanderinde, Københoved pr. Skodborg.
Bisgaard, Niels Finn, professor, dr. techn., Clausholmvej 25, Vanløse.
Gehl-Madsen, Poul, fuldmægtig, Falkonergårdsvej 7, Kbh. V.
Gravesen, Anna, tandlæge, Vester Voldgade 86, Kbh. V.
Hansen, Alfr. Johs., stud. mag., død 9. sept. 1947 i Borup.
Hansen, Torben Fabricius, civilingeniør, Overgade o. V. 42, Kbh. K.
Knuthsen, Erik, statsaut. revisor, Dronn. Tværgade 21, Kbh. K.
Petersen, Dirch I., nu: *Bonnek*, kaptajnløjtnant, savnet på østfronten.
Quist-Sørensen, J. Holger, sagfører, Kastrupvej 67, Kastrup.
Rasmussen, Tøger, arkitekt, Vinkelvej 20, Tåstrup.
Schledermann, Aagot, kommunelærerinde, Ærenprisvej 15, Gentofte.
Thiesen, Vilh., lektor, Buddingevej 36 A, Lyngby.

Realisterne fra 1928, realkl. A.

Christiansen, Holger P. S., kommunelærer, Hillerødsholmvej 24 E, Hillerød.
Fabricius-Jørgensen, Axel, kontorchef i Bennetts Rejsebureau, St. Knuds Kirkestræde 15, Odense.
Heiberg, Leo, arkitekt, Hersegade 34 B, Roskilde.
Hermann, Inger A. K., gift med købmand Andreasen, Gl. Køgevej 249 B, Hvidovre.
Jørgensen, Aage, repræsentant, Nordre Banevej 11, Hillerød.
Madsen, Karl F., mekaniker, Egevænget 14, Lyngby.
Neve, Elty, stud. art., død 23. juli 1931 i Kbh.
Nielsen, Grethe H., gift med konsul Jepsen, Jens Baggesens Gade 35, Korsør.
Nielsen, Gudrun, gift med gårdejer Laurberg Nielsen, Hyldehøjgård, Lejre.
Schelhase, Ernst, forvalter, Klosterengen 18, Roskilde.
Schroll, Poul, assurandør, Kirkevej 4, Esbjerg.
Schrøder, Gut P., mejerist, Merløse mejeri pr. St. Merløse station.
Skov, Niels Tage, civilingeniør, Vilh. Thomsens Plads 2, Randers.
Toft, Aage Langbehn, organist, Tønder.

Realkl. B.

Bencke, Erik, tegner, Hvidørevej 27, Klampenborg.
Birkedal, Knud, grosserer, Kildevældsvej 22, Holte.
Gøhler-Nielsen, Andry, fuldmægtig, Byvolden 4, Roskilde.
Hansen, Gunner E., førstelærer, Bjerger pr. St. Fuglede.
Hansen, Henning, forvalter, Horsens andelssvineslagteri.
Harder, Frans, prokurist, Ordrupvej 161, Charl.
Jakobsen, Rikard, ingeniør, Fuglebakkevej 2, Greve strand.
Jensen, Ove, boghandler, Tagensvej 41, Kbh. N.
Jensen, Robert Wernegreen, repræsentant, død 9. aug. 1934 i Kbh.
Klein, Karen Marie, nu: Mme. K. M. de Mézierés, Villa Mozart 4, Paris 16.
Nissen, Børge, repræsentant, Helligkorsvej 30, Roskilde.
Okholm, Tove, gift Schelhase, Klosterengen 18, Roskilde.
Wilsdahl, Rigmor, gift med bankbogholder Pedersen, Borgediget 16, Roskilde.

Årets dimittender

Studentereksamen

Nysproglig retning

Kirsten Budtz-Olsen (læge B-O., Roskilde). *Inger Merete Dahl* (læge D., Ringsted). *Erling Nøhr Hansen* (kriminaldommer H., Ålborg). *Johan Hansen* (gårdejer H., Assendrup). *Kirsten Henriksen* (repræsentant H., Roskilde). *Rasmus Jakobsen* (redaktionssekretær J., Roskilde). *Bente Maegaard Jørgensen* (dyrlæge J., Højelse). *Jørgen Lanken* (landinspektør L., Tåstrup). *Grete Adler Lund* (afd. lektor L., Roskilde). *Ole Magnussen* (afdelingslæge, dr. med., Roskilde). *Gustav Pedersen* (proprietær P., Tåstrup). *Maud Pedersen* (bankbogholder P., Roskilde). *Kirsten Pihl* (pelsfarmer P., Jyllinge). *Inge Schalz* (bankdirektør S., Kalundborg). *Inge Margrethe Skou* (landsretssagfører S., Roskilde). *Lise Vilstrup* (sognepræst V., Herslev). *Ellen Andersen* (gårdejer A., Nordruplund). *Grethe Brandt* (mejeribestyrer B., Ishøj). *Helle Dannerfjord* (kommunelærer D.,

Sproglige studenter 1953

Tåstrup). *Bente Dileng* (fouragehandler D., Tåstrup). *Kirsten Emsbo* (overdyrlæge E., Ringsted). *Eilif Engsted* (førstelærer E., Herslev). *Judith Helms* (sognepræst H., Soderup). *Gunnar Hjorth* (lærer H., Kirke Såby). *Ole Knud Jeppesen* (afd. grosserer J., Himmelev). *Bente Margrete Jørgensen* (gårdejer J., Bjæverskov). *Ernst Linder* (politiassistent L., Køge). *Jørgen Gerup Nielsen* (førstelærer N., Glim). *Birthe Lizzie Olsen* (civilingeniør O., Glostrup). *Gunnar Schiøler* (biskop S., Roskilde). *Ulla Struwe* (ejendomsmægler S., Ringsted). *Hans Verner Villadsen* (førstelærer V., Sæby). *Helga Wøller* (politifuldmægtig W., Roskilde). *Finn Due Østerbye* (ingeniør Ø., Glostrup).

Matm. naturv. retning

Finn Daugaard-Hansen (direktør D-H., Kbh.). *Anne Birgitte Gjølund* (parcellist G., Kirke Skensved). *Jens Chr. Hansen* (vulkanisør H., Skibby). *Frits-Erik Jørgensen* (konstruktør J., Himmelev). *Karl Johan Jørgensen* (inspektør J., Himmelev). *Mogens Kjær* (lektor K., Roskilde). *Jørgen Chr. Kragh* (centralbestyrer K., Ølsemagle). *Karen Madsen* (gårdejer M., Borup). *Ole Wennemoes Madsen* (herreekviperingshandler M., Roskilde). *Søren Madsen* (gårdejer M., Borup). *Hanne Nielsen* (afd. forvalter N., Glostrup). *Knud Nielsen* (chauffør N., Roskilde). *Jørgen Petersen* (overpostbud P., Roskilde). *Arne Rasmussen* (handelsgartner R., Borup). *Margareta Rasmussen* (værkfører R., Lellinge). *Hanne Schelde* (stenograf S., Glostrup). *Evald Sørensen* (gartner S., Krabbesholm). *Carl-Ejnar Thomsen* (sekretær T., Roskilde). *Grete Jo Thomsen* (sekretær T., Roskilde). *Lise-Lone Christensen* (direktør, dr. med. T., Himmelev). *Hans Eriksen* (viceinspektør E., Tåstrup). *Ruth Gjerløv-Madsen* (viceinspektør G-M., Roskilde). *Vilhelm Gregers Hansen* (distriktsbestyrer H., Roskilde). *Svend-Aage Larsen* (gartner L., Roskilde). *Ann-Lis Mikkelsen* (gårdejer M., Darup). *Ebbe Nielsen* (lærer N., Tågerup). *Jørgen Lindegaard Nielsen* (skolelæge N., Roskilde). *Anne-Lise Pedersen* (snekermester P., Ringsted).

Matematiske studenter 1953

Poul Pedersen (forstander P., Osted). Johannes Kaas Petersen (tømremester P., Sæby). Erik Pihl (gårdejer P., Osted). Lone Rømer (tandlæge R., Roskilde). Kurt Vad (brødforhandler V., Tåstrup).

Realeskamen

Hans Jørgen Andersen (gårdejer A., Ørsted). Ea Baunbæk (pastor B., Roskilde). Merete Biørn (forretningsfører B., Køge). Hans Jørgen Dall (overlærer D., Roskilde). Eva Hansen (gårdejer H., Ølseagle). Hans Jørgen Hansen (disponent H., Roskilde). Niels Helk (overtelefonmester H., Roskilde). Johs. Irgens (landsretssagfører I., Roskilde). Mogens Lund Jensen (dyrlæge J., Hedehusene). Peder-Bent Jensen (gårdejer J., Reerslev). Inge Johansen (købmand J., Roskilde). Lizzi Arnskov Jørgensen (slagtermester J., Kr. Hyllinge). Bendt Kierkegaard (afd. proprietær K., Roskilde). Vivi-Ann Mortensen (murer M., Glostrup). Bodil Lis Nielsen (lærer N., Reerslev). Leif Aage Nielsen (lærer N., Reerslev). Elisabeth Nielsen-Skensved (proprietær N-S., Kr. Skensved). Ellen Petersen (fabrikant P., Hedehusene). Erik Sylvest (gartner S., Roskilde). Poul Taarning (dyrlæge T., Kirke Hyllinge). Kaj Aage Andersen (gårdejer A., Gundsølille). Jørgen Borup (direktør B., Roskilde). Grethe Bruun de Neergaard (godsejer B. de N., Skjoldnæsholm). Karen Efsen (revisor E., Roskilde). Gerda Fobian (vandværksarbejder F., Hvidovre). Birgit Green (forretningsfører G., Roskilde). Gorm Jensen (varmeinstallatør J., Havdrup). Flemming Karlsen (købmand K., Roskilde). Ulla Krarup (landinspektør K., Roskilde). Doris Kruckenberg (lektor K., Roskilde). Ebbe Magnussen (afdelingslæge, dr. med. M., Roskilde). Jette Möbius (vognmand M., Roskilde). Kurt Nielsen (tømremester N., Herringløse). Viggo Olsen (lærer O., Rye). Lis Pedersen (uddeler P., Sæby). Børge Rasmussen (afd. bødker R., Havdrup). Jørgen Schledermann (murermester S., Roskilde). Ole Vedsø (lærer V., Viby). Marianne Zuschlag (sparekassekasserer Z., Roskilde).

Fra generalforsamlingen

Flere medlemmer — og flere låntagere efterlyses

Tilslutningen til Roskildenser-Samfundets generalforsamling før stiftelsesfesten har — i betragtning af det store medlemstal — ikke været stor i de senere år, men dette møde før festen mellem gamle kammerater får altid et hyggeligt og stilfærdigt forløb, selvom meningene om forskellige ting måske kan være delte. På hver generalforsamling drøftes adskillige ting, som ikke alle er helt enige om, og derfor ville det være rart, om flere ville møde op, så bestyrelsen og de trofaste generalforsamlings-deltagere fik mulighed for at lodde stemninger på en bredere front.

Generalforsamlingen den 1. november i fjor holdtes som sædvanlig i skolens fest-sal. Formanden, direktør *H. Sprechler*, indledede med at mindes de lærere og kammerater, der var gået bort i årets løb: adjunkt, frk. *Charlotte Schiøtz*, læge *Aage Schiermacher* (st. 1920), fhv. kommune-lærer *Krüger-Jensen*, overtoldinspektør *Chr. Jensen* (r. 1896), direktør *Axel Geertsen* (4. kl. hovedeksamen 1905), overlæge *Harpøth* (st. 1888) og boghandler *A. Flensborg* (st. 1901). Medlemmernes mindedes de afdøde kammerater ved at rejse sig.

Formanden oplyste, at medlemstallet ved årets udgang var 1031, hvilket betød en lille tilbagegang. Bestyrelsen overvejede at sætte en agitation i gang for at skaffe flere medlemmer, og man bad de enkelte medlemmer sørge for, at deres kammerater kom ind i foreningen. Det var også vigtigt, at gøre de unge, som dimitteredes fra skolen, opmærksom på foreningens eksistens og den glæde, de kan have af et medlemskab.

Foreningen havde, fortsatte *Sprechler*, som alle andre mærket, at mange ting var blevet dyrere, fester, trykning af bladet etc. Kontingentet er derimod blevet uforandret gennem mange år, og bestyrelsen var derfor nødt til at udvise økonomisk sans og lægge budgettet strammere end de foregående år. Således anbefalede man, at man i år undlod at henlægge de 1000 kr. til bogen om skolens historie. Det var med beklagelse, man foretog denne indskrænkning, og da det stadig måtte være en hjertesag for Roskildenser-Samfundet at få denne bog udgivet, opfordrede man i stedet med-

lemmerne — især jubilarene — til at give frivillige bidrag til fondet.

Skolens tidligere rektor, *V. S. Lauritsen*, stifteren af mindegangene på Roskilde Katedralskole, havde på nogle medlemmers opfordring udfærdiget manuskript til et katalog over disse mindegange, en summarisk redegørelse over perioder i skolens historie med træk af livet i Roskilde fra skolens grundlæggelse 1024 og til vore dage. Det kneb også med at få midler til en sådan udgivelse, og man havde foreløbig med beklagelse måttet henlægge trykningen af kataloget. Derimod havde man tænkt sig, at man kunne dele det op og sende det til medlemmerne med de følgende årgange af *Roars Kilde*, idet denne form for offentliggørelse ville blive langt billigere, omend knap så tilfredsstillende. Nu ville man høre, hvad rektor sagde dertil. (Læs om den videre udvikling af denne sag andet steds i bladet.)

Formanden oplyste videre, at *Karen Andersen-Rosendal* var indtrådt i redaktions-udvalget for *Roars Kilde* som en bi-stand for redaktøren, *Lise Nørgaard*, og sluttede med at takke Roskilde Sparekasse for den hjælp, den hvert år yder Roskildenser-Samfundet ved udsendelsen af bladet og de øvrige tryksager til medlemmerne.

Under diskussionen fik civilingeniør *Smidt* ordet for at udtrykke håbet om, at kataloget over mindegangene alligevel til sin tid kunne blive trykt og udsendt i værdigt udstyr. Han bøjede sig imidlertid for formandens argumenter om, at der måtte tages hensyn til økonomien.

Læge *Henry Olsen* efterlyste et billede af skolens nuværende lærerstab i *Roars Kilde* — man kendte fra gamle billeder rækken af de skæggede herrer, som i sin tid underviste på skolen. Nu ville det være morsomt at se de ungdommelige lærere, som arbejder på skolen i dag.

Landsretssagfører *Børge Svarre Nielsen* kom med en række spareforslag, blandt andet mente han, man kunne spare en del penge ved at udgive *Roars Kilde* i et mindre luksuøst udstyr — måske i et andet format og på billigere papir.

Hertil svarede *Lise Nørgaard*, at der næppe kunne hentes mange penge hjem, ved at man udgav bladet i en billigere udførelse. Det er opsætningen og klicheerne, der koster penge; papiret spiller — med det lille oplag — ikke så stor en rolle, at det vil kunne betale sig at vælge det i en ringere kvalitet. Desuden burde man tænke på, at bladet er det eneste, mange fjerntboende medlemmer får for deres kontingent, og det ville sikkert være klogt vedblivende at bevare dets standard.

Næstformanden, fabrikant *Knud Michelsen*, gav derefter beretning om studie- og lånefondets virksomhed. Der var i årets løb ydet lån til to kammerater, som tilsammen havde fået 3500 kr. Fondet havde endnu 21.000 kr. at låne ud af, og *Knud Michelsen* opfordrede medlemmerne til at udbrede kendskabet til fondet, så de unge bliver klar over, at de her kan hente en økonomisk støtte i studieårene.

Der var indkommet et forslag om kontingent-nedsættelse for pensionister. Det blev forkastet.

Til bestyrelsen genvalgtes formanden, kassereren, lektor *A. Werner*, *Karen Andersen-Rosendal*, *Holger Rørdam*, *Niels Chr. Nebelong* og *Helge Andersen*, Sparekassedirektør *Holme* genvalgtes til revisor.

Generalforsamlingen sluttede med, at medlemmerne udbragte et leve for rektor *Hakon Fogh*, som havde været mødets udmærkede dirigent.

Stedet, hvor man føler sig ældgammel og purung

STIFTELSESFEST MED RUSTALE AF 40-ÅRS JUBILAREN
HOLGER RØRDAM

Ved stiftelsesfesten efter generalforsamlingen var dimittenterne og jubilarene som sædvanlig foreningens gæster til midt dagen på hotel »Prinsen«.

Aftenens rustaler var et af bestyrelsens medlemmer, teaterinspektør *Holger Rørdam*, som den dag fejrede sit 40-års studentjubilæum.

Efter en lykønskning til de unge dimittenter med den vel overståede eksamen, kom *Rørdam* ind på en sammenligning mellem sin egen studentertid og tiden og forholdene for de unge af i dag.

— Det er andre chancer og andre vanskeligheder, der møder ungdommen i dag,

sagde han. I må selv gøre jeres erfaringer, selv vinde jeres sejre og selv lide jeres nederlag. Vi gamle kan faktisk ikke hjælpe jer. Vi må nøjes med at håbe, at de ungdomså, der ligger foran jer — enten I nu er i gang med et studium eller tager fat på et praktisk arbejde — ikke må blive for drøje.

Man får så mange velmente råd med på vejen, at man ikke ved, hvilket af dem man skal følge i en given situation. Skulle jeg føje et par ord til alle dem, I allerede har fået, bliver det et negativt, et råd som min gode ven, *Mogens Lorentzen*, for et par og tyve år siden skrev i min lille datters poesi-

bog — i tydelig irritation over alle de moralske småvers, den allerede var fyldt med: »Giv F i alle fromme råd, hvis du vil følge den røde tråd.« For det er jo netop det, det kommer an på her i livet: at følge den røde tråd.

Efterhånden er det vel blevet lidt småt med kendskabet til den græske mytologi — selv inden for den akademiske verden. Måske har I dog hørt om prins Theseus, der vovede sig ind i labyrinten for at dræbe uhyret Minotauros, og om prinsessen Ariadne, der gav ham den ene ende af en rød tråd i hånden og selv blev stående uden for labyrinten og holdt fast i den anden ende, for at han kunne finde vej ud igen. Sådan en Ariadne-tråd har vi allesammen, selvom det ikke altid er en klog og sød pige, der holder i den anden ende. De fleste af jer drenge vil nu nok opdage, at det er der alligevel. Men tråden kan også forbinde os med slægt og hjem, med vort land og vort folk. Den kan være en hemmelig kontakt med noget dybt i vort eget sind, som man alt efter sin vekslende indstilling betegner som »samvittighed«, »tro«, eller »overbevisning« — det, vi ikke kan svinge uden tydeligt at mærke, at vi gør det.

Efter at have fortalt et lille minde fra sin skoletid sluttede Holger Rørdam med at byde de unge velkommen i Roskildenser-Samfundet, stedet hvor man ikke blot kommer for at træffe gamle kammerater, men også for at finde nye, hvor man bevarer kontakten både med fortiden og med fremtiden og oplever så at sige tidens relativitet, så man på een gang kommer til at føle sig ældgammel og purung.

Så ved jeg, sagde Holger Rørdam tilsidst, at I en gang ligesom jeg med mit lille minde fra skolen vil opdage, at den røde tråd også binder jer til vor gamle skole, og at det er godt en gang imellem at mærke, at den stadig binder.

Så var det jubilarernes tur til at blive hyldet.

Formanden, direktør *Sprechler*, oplæste alle navnene, og hvert hold blev modtaget med klapsalver. Af realisterne fra 1927 var mødt 11 af 27. Studenterne af 1927 var mødt

talrigere, nemlig 13 af 19 mulige. Af realisterne fra 1912 var kun 5 af 14 mødt, og studenterne fra 1912 mødte med 8 af 14. Af 50-års jubilarerne var 4 af 6 mødt. Den ældste jubilar, overlæge Sjøberg, gik fra sin plads hen til de yngre jubilarers bord under kammeraternes klapsalver og hyldest og hilste med hævet glas.

En lang række talere fik derefter ordet.

Godsejer *Harald Olesen*, England, talte på 1927-realisterne vegne, og han takkede Roskildenser-Samfundet, fordi det gjorde det muligt at træffe gamle kammerater. Især mindedes han daværende rektor Boëtius med glæde. Årgangen fra 1927 var til stede, da linden i skolegården blev plantet, og godsejeren motiverede til sidst et leve for skolegårdens lind.

Student fra 1912, stadsdyrlæge *P. E. Glahn*, København, motiverede et leve for Roskildenser-Samfundet, og fru pastorinde *Karen Eilstrup Rasmussen*, student fra 1927, takkede skolen og Roskildenser-Samfundet i en munter tale.

Som repræsentant for 50-års jubilarerne talte propr. *Ejnar Nielsen-Skensved*, Nylandsgård, Skensved (4. klasses hovedeksamen). Han nævnte, at skoleloven af 1903 havde ændret skolens struktur; der er ikke noget, der hedder 4. klasses hovedeksamen mere. — Skolen havde den gang mange fremragende lærere, bl. a. Mikkelsen, og C. C. Christensen, der begge havde forfattet skolebøger, der endnu roses. Nielsen-Skensved mindedes især naturhistorie- og geografilæreren C. C. Christensen med glæde, og fortalte en munter lille historie om hans undervisningsform. På spørgsmålet: »Hvilken fisk har bugfinnerne siddende foran rygfinnerne?« måtte drengen blive C. C. Christensen svar skyldig, indtil et nyt spørgsmål: »Nå, hvad er du da selv?« littede ham forståelsen. Nå-ja! Torsken! Drengen — Nielsen-Skensved — glemte det aldrig.

Lige sådan gik det med en række andre huskereglere, der var så gode, at han senere havde ladet dem gå videre til sine børn, der heller ikke mere tog fejl på disse spe-

cielle punkter inden for geografi og naturhistorie.

Direktør *Løppenthin*, Skelskør (realist 1912), motiverede et leve for Roskildenser-Samfundets bestyrelse. Student fra 1952, Mogens Kjørulff, talte for skolen og dens lærere. Realist fra 1952, Steffen Biering, takkede på sine kammeraters vegne, og tandlæge *Henrik Balslev*, København (realist fra 1902), causerede fornøjeligt om skolen i 1902 og de daværende lærere.

Overlæge *Sjøberg* hilste på samtlige yngre jubilarer. Selv har han deltaget i alle Roskildenser-Samfundets stiftelsesfester siden foreningen blev stiftet i 1916 (med undtagelse af to), hvor han som læge ikke kunne være til stede.

Kirkegårdsinspektør *Hans Rønø* holdt tale for æresmedlemmerne, overlæge *Sjøberg* og redaktør *Povl Engelstoft*. Redaktør Engelstoft udfører hvert år et stort arbejde med at finde de kammerater frem, der har »gemt« sig i næsten alle afkroge af jorden. Rønø takkede det tredje æresmedlem, fru *Emmy Werner*, som arrangør af en lang række praktiske ting ved festen.

Formanden var glad for at høre, at Roskildenser-Samfundet havde betydning som bindeled mellem gamle roskildensere og lovede, at bestyrelsen skulle prøve at gøre arbejdet på en endnu bedre måde i fremtiden til gavn og glæde for alle.

Middagen sluttede med et leve for kammeratskabet, og efter kaffen var der dans og kammeratligt samvær.

★

S. U.

Disse mystiske bogstaver, som står nerderst i venstre hjørne af indbydelserne til rusgildet, betyder »svar udbedes«. Egentlig skulle man synes, det er en overflødig oplysning, men det ser ud til, at adskillige af de unge dimittender ikke er klar herover, for i fjor besvarede tredive af tooghalvfems, altså en tredjedel, overhovedet ikke indbydelsen.

I min tid hed det sig, at man skulle svare

hurtigst muligt på en indbydelse, men det er jo også snart et halvt århundrede siden. Man behøver ikke at svare skriftligt, hvis det er for besværligt; det er nok at ringe op til Roskilde 1462 og meddele, om man kan komme eller ikke. Det er nemlig nødvendigt fire dage før rusgildet at vide, hvor mange, der kommer, da hotel »Prinsen« må indrette sine dispositioner med hensyn til mad, ekstramandskab til betjening m. m. derefter.

Bestyrelsen håber nu, at den i år får svar fra alle indbudte gæster.

A. Werner.

Kontingentet

andrager 10 kr. for medlemmer over 25 år, ellers 4 kr., og bedes indbetalt på Roskildenser-Samfundets postkonto ved hjælp af indlagte indbetalingskort i løbet af en måned.

Føler nogen trang til samtidig at sende et bidrag til understøttelsesfonden eller fonden til udgivelsen af »Roskilde Katedralskoles Historie«, er et sådant meget velkomment. I det forløbne regnskabsår har vi haft den glæde at modtage fra forskellige medlemmer bidrag på 893 kr. til studie- og understøttelsesfonden og 110 kr. til skolens historie, hvorfor jeg herved på bestyrelsens vegne bringer giverne en hjertelig tak.

Alle dimittender og jubilarer modtager dette nummer af *Roars Kilde*. Vi håber på mange indmeldelser.

A. WERNER

»Kildekalk«

Ægteskaber mellem kammeraterne i årets løb: *Anne Enggaard Petersen*, r. 48, og repræsentant *Franz Olsen*, r. 47; *Anne-marie Olsen*, r. 38, og arkitekt *Palle Jacobsen*, r. 29.

*

Cand. mag., frk. *Inger Jølver*, blev 1. august ansat som timelærerinde ved Roskilde Katedralskole.

*

Bestyrelsen har for i år tildelt stud. med. *Søren Simon Hempel* overlæge Sjøbergs boglegat på 200 kr. Hempel, der har godt et år tilbage af sin studietid, bor — som det kræves i legatets fundats — på Domus Medica, endda i det værelse, overlæge Sjøberg har oprettet i Roskildenser-Samfundets navn.

*

Til stiftelsesfesten den 7. november er der i år udsendt et rekord-antal af indbydelser. Der er indbudt 106 jubilarer og 107 dimittender.

*

Allerede nu kan medlemmerne reserve en aften til Københavnerfesten. Det bliver den 13. marts 1954 i de nyopførte selskabslokaler i Foreningen af 1860 på Nørrevold. Roskildenser-Samfundets aktører sørger for underholdningen og bagefter er der dans.

*

Som bekendt har Roskildenser-Samfundet et fond, der til sin tid skal danne den økonomiske basis for udgivelse af skolens historie. Medlemmer, som ønsker at fremme udgivelsen, kan indsende bidrag til fondet til kassereren, lektor A. Werner, Bondetinget, Roskilde.

*

Da Hamlet-spexet ved Københavnerfesten viste sig at blive en stor succes, vedtog bestyrelsen og aktørerne at opføre det i Roskilde til fordel for Roskilde Katedralskolens lejrskole, og den 13. marts vistes forestillingen for fuldt hus på hotel »Prinsen« i Roskilde. Programmet var ved denne lejlighed udvidet med musikalsk under-

holdning af skoleelever og lærere. Det blev endnu en succes — og overskudet blev godt 300 kr., som blev rundet op til 500 af Roskildenser-Samfundets bestyrelse, således at skolen fik det sædvanlige beløb til lejrskolens gennemførelse.

*

Ved Roskilde Katedralskoles translokation den 24. juni fik *Elisabeth Nielsen-Skensved*, realklassen, Roskildenser-Samfundets legat, og *Svend-Aage Larsen*, 3. g., fik lensgreve Ahlefeldt-Laurvigs legat.

*

Roskildenser-Samfundets generalforsamling og stiftelsesfest holdes i år lørdag den 7. november. Som sædvanlig er der generalforsamling på skolen kl. 14.30, og festen på hotel »Prinsen« er kl. 18.

*

I april uddelte Hans Rønø på bestyrelsens vegne Roskildenser-Samfundets gymnastikpræmier til drengene. De tilfaldt *Søren Madsen*, 3.mn.a., *Gorm Jensen*, real b, og *Per Aagesen*, I.ns.a.

Pigernes flidspræmier blev uddelt af *Karen Andersen-Rosendal*, og de tilfaldt *Kirsten Budtz-Olsen*, ns., *Ann-Lis Mikkelsen*, ns., *Eva Hansen*, realkl., og *Inge Johansen*, realkl.

*

Ansøgninger om lån af Roskildenser-Samfundets understøttelsesfond stiles til bestyrelsen og indsendes til en af fondens to administratorer, direktør *H. W. Sprechler*, Ole Olsens Allé 14, Hellerup, eller fabrikant *Knud Michelsen*, Vestergade 23 —25, København V.

*

Ved stiftelsesfesten i fjor blev Oxholms legat tildelt seminarist *Jørgen Birkegaard Jensen*, Roskilde. Legatet uddeles hvert år ved denne fest til den elev, der har forladt skolen indenfor de sidste fem år.

*

Ved ministerskiftet den 30. september måtte vor skolekammerat, *Poul Sørensen*, r. 21, vige socialminister-posten, men en anden roschildenser, *Hans Hækkerup*, st. 26, blev til gengæld justitsminister.

Roskildenser-Samfundets regnskab

1. august 1952 — 31. juli 1953

A. Kasseregnskab.

Grundfonden:

Overført fra forrige år	kr.	1.000,00
Renter	»	46,02
	kr.	<u>1.046,02</u>
Renter overført til studie- og understøttelsesfonden	»	46,02
Beholdning pr. 31. juli 1953	kr.	<u>1.000,00</u>

Waldemar Oxholms legat:

Beholdning pr. 31. juli 1952	kr.	195,25
Renter af obligationer	»	105,00
Renter af sparekassebeholdning	»	2,45
	kr.	<u>302,70</u>
Uddelt ved rusfesten 1952	»	100,00
Beholdning pr. 31. juli 1953	kr.	<u>202,70</u>

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Renter af legatets obligationer	kr.	200,00	
Uddelt i 1952			kr. 200,00
	kr.	<u>200,00</u>	kr. <u>200,00</u>

Fonden vedr. skolens historie:

Beholdning pr. 31. juli 1952	kr.	4.456,60
Renter	»	111,45
Bidrag i årets løb	»	110,00
Beholdning pr. 31. juli 1953	kr.	<u>4.678,05</u>

Driftsfonden:

Overført fra forrige år	kr.	5.333,37	
Indtægter i regnskabsåret:			
Medlemskontingenter	kr.	8.606,00	
Restancer	»	10,00	
Renter	»	132,17	
Ahlefeldts legat	»	545,06	
Overskud af teaterforestill. i Roskilde	»	301,95	» 9.595,18
			<u>kr. 14.928,55</u>
Udgifter i regnskabsåret:			
Generalforsamling og stiftelsesfest	kr.	2.441,01	
Festen i København	»	691,39	
Roars Kilde no. 34	»	3.990,85	
Administrationsomkostninger	kr.	1.076,71	
÷ ref. porto	»	170,15	
Flidspræmier til to dimittender	»	906,56	
Gymnastikpræmier	»	400,00	
Tilskud til lejrskole	»	251,10	
Tilskud til lejrskole	»	500,00	
Gaver, blomster m. m.	»	69,25	
Beholdning pr. 31. juli 1953	»	5.678,39	
			<u>kr. 14.928,55</u>

Studie- og understøttelsesfonden:

Beholdning pr. 31. juli 1952	kr.	57.238,28	
Renter af grundfonden	kr.	46,02	
Renter af obligationer	»	690,00	
Renter af sparekassekonti	»	131,80	
Renter af udlån	»	645,37	
Kursgevinst på obligationer	»	535,00	
Bidrag fra kontingentbetalere	»	893,87	
Gave	»	100,00	» 3.042,06
			<u>kr. 60.280,34</u>
Administrationsomkostninger	»	70,00	
Beholdning pr. 31. juli 1953	kr.	<u>60.210,34</u>	

B. Formueregnskab.

Grundfonden:

Sparekassebeholdning	kr.	1.000,00

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning	kr.	202,70	
Kr. 3.000 Ny jyske kbst. krf.obl., 9. s., 3½ %	»	2.272,50	» 2.475,20

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Kr. 5.000 Østift. krf., 16. s., 1. afd., 4 %	»	4.137,50

Fonden vedr. skolens historie:

Sparekassebeholdning » 4.678,05

Driftsfonden:

Beholdning i sparekasse, giro og kasse » 5.678,39

Studie- og understøttelsesfonden:

Østift. krf., 13. s., 4½ %, kr. 2.000	kr.	1.770,00	
Østift. krf., 16. s., 4 % , kr. 7.000	»	5.792,50	
Østift. krf., 13. s., 4 % , kr. 1.000	»	862,50	
Ny jyske kbst. krf., 9. s., 4 %, kr. 7.000	»	5.827,50	
Sparekassebeholdning	»	13.273,38	
Udestående lån	»	32.684,46	» 60.210,34
			<u>Ialt kr. 78.179,48</u>

Samtlige værdipapirer er optaget til den ult. juli noterede køberkurs.

Roskilde, den 1. oktober 1953.

A. WERNER

Kasserer

H. SPRECHLER

Formand

KNUD MICHELSEN

Næstformand

AAGE V. PETERSEN

Sekretær

HOLGER RØRDAM HANS RØNØ KAREN ANDERSEN- HELGE ANDERSEN
ROSENDAL

N. C. NEBELONG

LISE NØRGAARD

HOLGER NIELSEN

Undertegnede har gennemgået grundfondens regnskab, Waldemar Oxholms legatregnskab, overlæge Sjøbergs boglegat og driftsfondens regnskab for året 1951—52 med tilhørende medlemskartotek og bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning.

De anførte obligationer, indlånsmidler og kassebeholdning er tilstede.

Endvidere indestår på særlig konto for det Raben Lewetzauske Fonds bidrag til fremstilling af et værk om Roskilde Katedralskoles historie kr. 4.678,05.

Fra Roskilde Sparekasse forelå attesteret regnskab og formueopgørelse for studie- og understøttelsesfonden.

Roskilde, den 6. oktober 1953.

POUL MORTENSEN

S. HOLME

Indhold:

Overlæge Sjøberg død	1
En bondedreng kommer til byen	3
Jofar 50	6
Vor sociale opgave	7
Arne Rasmussen	8
Roskilde Katedralskoles venner	10
50 — 60 — 70	11
Skærsilden	12
Arnold Busck in memoriam	18
Ud af den kinesiske æske	20
Mindegangene	22
Prins Hamlet fra Elleore	23
Årets jubilarer	26
Årets dimittender	30
Fra generalforsamlingen	33
Stedet, hvor man føler sig ældgammel og purung ..	34
Kildekalk	37
Regnskab	38

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.

Redaktør: Lise Nørgaard,
Politiken, København V.

Ekspedition: Arnold Busck international boghandel
Købmagergade 49, København K.

Hans Jørgensens Bogtr., København.

